

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

PEDAGOGICKÁ FAKULTA

Katedra českého jazyka a literatury

Bakalářská práce

Tereza Kapecová

Jiří Wolker v rodinné korespondenci

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

V Olomouci dne 29. 3. 2012

.....
Tereza Kapecová

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat Mgr. Danielu Jakubíčkoví, Ph.D. za odborné vedení bakalářské práce. Dále patří mé poděkování PhDr. Marii Dokoupilové, která mi poskytla spoustu cenných materiálů a v neposlední řadě patří mé velké díky panu Mgr. Janu Slavotínkovi, Ph.D., který mi poskytl spoustu cenných rad.

OBSAH

ÚVOD	5
1 PROLETÁŘSKÁ POEZIE	7
2 OSOBNOST JIŘÍHO WOLKERA	10
2.1 PROSTĚJOV V MEZIVÁLEČNÝCH LETECH	12
2.2 PROSTĚJOV LITERÁRNÍ	13
3 RODINNÉ VZTAHY VE WOLKEROVĚ RODINĚ	15
3.2 KAREL WOLKER	18
3.2.1 Ve stínu slavného bratra	20
3.2 ZDENA WOLKEROVÁ	21
4 RODINNÁ KORESPONDENCE	26
ZÁVĚR	31
POUŽITÁ LITERATURA	34
ANOTACE	

ÚVOD

Téma závěrečné bakalářské práce nese název *Jiří Wolker v rodinné korespondenci*. Jejím cílem je se spolu s Vámi přenést se do 20. století a najít určitá fakta v rodinné korespondenci Jiřího Wolкера, která nebyla doposud prozkoumána.

Chtěli bychom zdůraznit, že v celé bakalářské práci budeme důsledně dodržovat znění příjmení *Wolker*, i když v současné době je povoleno psát obě verze *Wolker* i *Wolkr*. Zdena Wolkerová si na rodinném příjmení velice potrpěla, a proto chceme zachovat rodinnou tradici.

První kapitolu věnujeme tématu *proletářská poezie*. V prvních řádcích nastíníme společensko-politické okolnosti v Československu po 1. světové válce.

Na přelomu roku 1919 – 1920 vstupuje do literatury nový, levicově orientovaný, literární směr, jehož jedním z hlavních představitelů je začínající básník Jiří Wolker.

Pokusíme se nalézt odpovědi na tyto otázky: Jak bychom charakterizovali osobnost Jiřího Wolкера? V čem tkvěla jeho jedinečnost? Jaký vztah měl Wolker ke svému rodnému městu? Kde začala Wolkerova politická angažovanost? Ve druhé kapitole představíme Jiřího Wolкера z trochu jiné perspektivy a jeho rodné město Prostějov. Prostějov na svého básníka v žádném případě nezapomíná. Již od roku 1957 se každoročně v Prostějově pořádá recitační soutěž Wolkrův Prostějov. Z Prostějova pocházela i spousta významných osobností, které se proslavily ve vědě, literatuře nebo historii, a proto si myslím, že Prostějov si zaslouží naši pozornost.

V třetí kapitole je naším cílem odhalit původ rodiny Wolkerů, kam až sahají jejich kořeny. Dále se chceme dozvědět, jaké panovaly rodinné vztahy u Wolkerů. Zvláště vztah Jiřího k matce a bratrovi. Poté se zaměříme na osobní život matky Zdeny Wolkerové a bratra Karla Wolкера.

V závěrečné kapitole se zabýváme Wolkerovou rodinnou korespondencí, která se dochovala, až na pár výjimek, v úplnosti a má nevyčíslitelnou hodnotu. Chtěli bychom charakterizovat zásadní okolnosti, které změnily mladého chlapce v dospělého muže s pevným politickým přesvědčením.

Je do očí bijící, jak si v každé době různé skupiny Jiřího Wolкера přivlastňovaly. Stále zjišťují, že je poměrně málo lidí, kteří ho v plnosti pochopili, zato bylo mnoho, kteří ho vykreslovali podle toho, jak se to hodilo jejich záměru, jejich idejím.

Pro komunisty to byl komunista (on, který nikdy nebyl členem žádného uskupení a moc dobře věděl proč), křesťané z něho udělali příkladného křesťana, ale ani tím on nikdy nebyl, dělníci ho vyhlašovali za jednoho z nich, ale on byl z měšťanské rodiny, vzdělanec, oduševnělý spíše intelektuál. Stačilo, že byl dostatečně soucitný a empatický a už z něho udělali dělníka. Jako dělníka ho potom vnímala celá generace.

Jiří Wolker byl člověk, jenž miloval lidi, a jeho jedinou potřebou bylo stát vždy při nich. Nikdy nechtěl být spojován s žádnou skupinou a už vůbec ne s křesťany, jelikož sám z římskokatolické církve vystoupil. I když se ve svých básních zaměřuje na dělníky a lidi z okraje společnosti, nemůže být on sám řazen do této skupiny. V jeho básnickém počínání musíme vyzdvihnout jeho cit pro vzájemnosti a solidarity, který měl v sobě již od útlého dětství. Pokusme se nahlížet na Jiřího Wolкера jako na klasika české moderní poezie, jenž psal převážně ukázněným a vyhraněným básnickým stylem pro celou generaci čtenářů.

1 PROLETÁŘSKÁ POEZIE

Od roku 1918 do roku 1923 byla velice těžká doba pro všechny vrstvy obyvatelstva v celé Evropě. Bída, hlad, nejistota převažovala nad blahobytem, radostí a určitou životní jistotou. Tuto těžkou dobu se snažila literatura přiblížit nám čtenářům pomocí literárních děl, abychom si i my v současné době dokázali představit jistý obraz strachu v dalším vývoji poměrů. Umělec té doby se spíše zaměřoval na kolektivistické cítění, ve smyslu třídního charakteru. Země se dostávala do těžké životní situace bez rozdílů postavení obyvatelstva ve společnosti. Dělníci byli propouštěni z dělnických závodů a rovněž i v administrativní správě byly snižovány počty a platy zaměstnanců. Pouze kapitalisté si vedli úspěšně a jejich finanční prostředky dosahovaly velkého zisku. Kvůli zvýšené nezaměstnanosti vytvořila vláda řadu sociálních reforem v podobě 8 hodinové pracovní doby, v podobě podpor v nezaměstnanosti, což znamenalo jeden z nejlepších sociálních systémů v Evropě. Klíčovou reformou se stala v roce 1919 pozemková reforma, která konfiskovala půdu nenárodní šlechty. Tato reforma byla pod záštitou agrární strany, která přidělovala půdu sociálně slabším venkovským vrstvám, a tím rostl také rozvoj v zemědělství, ale na druhou stranu nesla velký podíl korupce.

Po 1. světové válce Evropa jednala o poválečném uspořádání. V lednu 1919 ve Versailles začala Versailleská mírová konference. Na tuto konferenci bylo přizváno 27 států, z nichž 5 mělo hlavní slovo – Francie, Velká Británie, USA, Itálie a Japonsko. Francie jednala s cílem prosadit nejtvrďší tresty proti Německu. 28. 6. 1919 byla podepsána Mírová smlouva ve Versailles s Německem. Německo ztratilo část svého území, všechny kolonie, muselo omezit stav své armády, byla zrušena branná povinnost a zákaz vojenského letectva. Za viníka války bylo jednoznačně označeno Německo a jeho povinností bylo platit válečné reparace. Na Versailleské mírové konferenci byla založena Společnost národů (1919). Jejím cílem bylo udržet mír a bezpečnost. ČSR byla od počátku vzniku Společnosti národů velmi aktivním členem, v čele ministrem zahraničí Edvardem Benešem.

V Evropě se začaly šířit bolševické ideály prostřednictvím komunistických stran, které byly zřízeny komunistickou internacionálou = KOMITERNÁ – založena 1919. V prosinci 1922 vznikl SSSR a o dva roky později vstupuje k moci Josif Visarovič Stalin. V SSSR nebyl absolutně žádný respekt k občanským a lidským právům. Odpůrci byli likvidováni a posláni do gulagů. Naopak v Itálii se uchopil moci v roce 1922 Mussolini a vzniká fašistické hnutí. Od roku 1925 vládla neomezená fašistická diktatura.

V této nelehké době na sklonku let 1919-1920 vstupuje na českou scénu nový, levicově orientovaný, literární směr *proletářská poezie*. Do roku 1920 měl v tomto směru nejvlivnější postavení S. K. Neumann, ale pouze do doby, než byla vydána sbírka *Těžká hodina* od Jiřího Wolkeru. Vytvoření české proletářské literatury nebylo nikterak lehké, jelikož se potkaly vyhraněné literární osobnosti několika generací – Antonín Macek, Stanislav K. Neumann, Marie Majerová, Josef Hora... Nová nastupující generace byla v zastoupení Vladislava Vančury, Karla Teigehe, A. M. Pišu, Jiřího Haussmanna a Jiřího Wolkeru. Celá proletářská poezie je ve znamení velké básnické Wolkerovy osobnosti. On sám vytvářel teorii a rovněž praxi proletářské poezie. Vývoj tohoto literárního proudu mohl být sledován v časopisech *Kmen*, *Červen* (redigovaný S. K. Neumannem), *Var* a v *Rudém právu*.

Proletářské umění se nesnažilo svůj program šířit pomocí manifestu, ale naopak jeho cílem bylo zveřejňovat veškeré své polemiky v řadě statí, jež byly publikovány samotnými básníky. V srpnu 1921 vzniká organizace *Proletkult*, která byla překládána jako „*organizace proletářské kultury ve smyslu komunistickém*“¹. V Sovětském svazu byla založena organizace na podobném principu a rovněž nesla stejný název. Stanislav K. Neumann byl vůdčím iniciátorem této programové teorie proletářského umění. *Ve své stati O proletářské poezii (1923) vyslovil požadavek třídnosti jako základní: „Proletářský básník musí se již snažiti myslet a cítit kolektivněji než dosud, mluvit nejen za sebe, ale i za třídu, k níž tíhne.“*²

Hlavním smyslem proletářské poezie bylo zaměřit se na společenské protiklady své doby, na problémy dělnictva, na revoluční proměny, ale hlavně měla přinést spravedlnost pro všechny vrstvy obyvatelstva. Jelikož řada představitelů byla členem Devětsilu, odráželo se to i na celkovém zaměření proletářské poezie, která byla značně avantgardní. Umělecky se tento směr rozděloval na dvě roviny. V jedné rovině sledoval vývoj světové literatury a v druhé rovině nahlížel na projevený odpor ke starší české tradici, jejíž vývoj končil. Představitelé proletářské poezie se zaměřovali na citovou stránku zcela přirozených lidských sympatií s dělníky a chudým obyvatelstvem. V básních často objevujeme prostotu, sociální sounáležitost a toužíme po spravedlnosti, rovnosti a svornosti. Dělník se postupně stával novým tvůrcem technických zázraků.

---

¹ Buriánek, F. *Česká literatura první poloviny XX. století*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1981. s. 153.

² Tamtéž, s. 153.

Obsahová stránka proletářské poezie znázorňovala třídní protiklady, sociální zápasy revoluce, jež měly měnit svět a proletářský kolektivismus. Slohově se přibližovala k lidovému čtenáři. Proletářská poezie se vůbec poprvé dotýkala celého komplexu teoretických otázek, jež se týkaly pozitivní funkce literatury v období revoluční přeměny celé společnosti a hledala jistá řešení v umělecké činnosti.

Proletářská revoluce měla změnit svět a přimět ho k myšlenkám komunismu. Básníci tuto ideologii chápali jako sílu, která osvobodí nejen dělníky, ale i všechny vrstvy obyvatelstva od nespravedlnosti a lidstvo se začne postupně rozvíjet. Tyto představy skončily dříve, než mohly začít, protože předčasná smrt Jiřího Wolkerova veškeré plány překazila.

Ne nadarmo se říká, že Jiří Wolker patří mezi nejvýznamnější básnické osobnosti proletářského umění. I když zemřel velmi mlád, dokázal tvořit díla sahající přes hranice jednoho literárního směru. Wolkerův umělecký vývoj začal již od dětství. K určitému uměleckému směru ho vedla jeho matka Zdena Wolkerová. V době gymnaziálních studií se začíná mladý básník vyvíjet nejen politicky, ale i názorově právě díky některým jeho profesorům. Jeho poslední etapa vývoje byla ukončena za vysokoškolských studií, při nichž se seznámil se Zdeňkem Nejedlým a ten si ho získal poté k další spolupráci. V tuto dobu se začíná také vyvíjet jeho básnická tvorba, která je zaměřena na společenské rozpory, hledání jejich příčin a nalézání jejich náprav. Básník se ve svých dílech nejprve zaměřuje na krásy života, pokoru a vždy se snaží nalézt lásku k člověku. Později často nalézáme v jeho poezii kontrast – odsuzování přepychu, bídy a bojovnosti, hlavním symbolem se stává dělník například v díle – *Balada o očích topičových*.

„Až v proletářském státě je možná proletářská kultura.“³ Jiří Wolker nahlížel na proletářský stát jako na stát, který si bude utvářet nového člověka. Stát, jenž bude utvářet život nové společnosti. Stále se snažil vidět určitou smysluplnost v lidském životě, i když zažíval každodenní krutost války a přitom viděl umírat bezbranné lidi. Byl to velký básník a velice citlivý muž svým srdcem.

„Proletariát jsou dělníci nového světa.

Umělci chtějí být dělníky nové krásy v něm.“

JIRÍ WOLKER, 1922⁴

³ Blahynka, M. *Proletářská poezie*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1981. s. 138.

⁴ Vlašín, Š. *Jiří Wolker*. 2. vyd. Praha: Melantrich, 1980. s. 10.

2 OSOBNOST JIŘÍHO WOLKERA

Jiří Wolker, celým jménem Jiří Karel Wolker (1900-1924) byl ojedinělým básníkem své doby. Jeho tvůrčí činnost znamenala velký zlom v poezii. V řadě publikací se uvádí, že Wolker začal psát básně kolem dvacátého roku svého života. Fedor Soldan ve své knize o Jiřím Wolkerovi píše: „*Přestože existují a dokonce se na škodu věci i znovu vydávají Wolkerovy studentské verše, skutečná jeho literární činnost začíná teprve knihou Host do domu, napsanou větším dílem roku 1920 a vydanou roku 1921.*“⁵ Možná se jeho skutečná literární činnost projevila ve dvaceti letech, ale jeho literární nadání se začalo projevovat už v osmi letech, kdy začal psát malé dětské básně. Jeho velkým koníčkem bylo rovněž malířství, ale nakonec dal přednost psaní. Vladimír Novotný velice zajímavě vystihl vstup Jiřího Wolkera na literární scénu ve svém úvodním slově v knize *Dnešek je jistě nesmírný zázrak*:

„*Spisovatelská osobnost Jiřího Wolkera (1900 - 1924) vtrhla do tvůrčího kvasu českého písemnictví na začátku let dvacátých 20. století jako kometa sui generis. Jak jeho roztroušené prozaické a dramatické pokusy, jeho manifesty sepsané v inspirativním ovzduší tuzemské literární avantgardy, tak jeho básnické dílo, představené ovšem za Wolkerova života především dvěma knihami veršů (Host do domu a Těžká hodina), nikoho v literárním světě neponechaly v netečnosti: někdy vyvolávaly nesouhlas, dílčí rozpaky, mnohem častěji však spontánní přitakání a čtenářské ztotožňování se s autorovou filosofií života a umění.*“⁶

Jiří Wolker nebyl významný jen svým dílem, ale i jeho osobnost byla ve všech směrech stále neprozkoumaná. V jeho případě nebylo mládí žádnou překážkou, ale naopak to vypadalo, jako by tušil, že jeho život nebude mít dlouhou cestu, a tak se snažil žít stále na plno. Jasným důkazem je i jeho vzájemná korespondence s přáteli, rodinou a prvními láskami, která čítá přes šest set dopisů. Často měl potřebu své myšlenky rychle sdělit pomocí dopisního papíru, protože k osobnímu kontaktu by už nemuselo nikdy dojít. Nebyl ojedinělým spisovatelem, kterého smrt zasáhla předčasně, ale přece jen něco bylo jedinečné a to wolkerovský kult, který se vytvořil po jeho smrti.

Smrti se Jiří vždy obával, aniž by tušil, že je už dlouhodobě nemocný člověk. Nikdy si nechtěl přiznat, že brzy zemře, ale na druhou stranu to bylo pro něho jistým vysvobozením. Při pobytu v Tatranské Poljance cítil den ode dne, že už mu schází síly a jediné řešení viděl

⁵ Soldan, F. *Jiří Wolker*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1964. s. 52.

⁶ Wolker, J. *Dnešek je jistě nesmírný zázrak*. 1. vyd. Praha: Prostis, 2006. s. 9. ISBN 80-85940-92-2.

ve smrti. Když měl psát o svém zdravotním stavu svým rodičům, trhalo mu to srdce, ale byl k nim vždy upřímný. Jeho matka mu byla v nemoci vždy velkou oporou, ale jeho odchodu nedokázala zabránit.

„Ještě loni bylo mi vše jedno, poněvadž mě postrkovala maminka a měl jsem vždy teplou večeri. Víím, že jsem i se zálibou přemýšlel o smrti. Je to ostatně příznak těch let. Teď si dokonce myslím, že zemřít přejí si vždy aristokraté. Mají asi o smrti představu tak vznešenou, že se domnívají, že pomocí její dostanou se ještě do vyššího ‚ranku‘. Já si ji představuji tak prostou jako ženu s uzlíčkem, která nosí muži-dělníkovi obědy. Věřím, že má i modré oči – ale že ještě není poledne.“⁷

Jeho velkým darem byla jedinečnost, kterou v sobě skrýval. Žádný z dalších následovníků nebyl schopen navázat na Wolkerovu tvorbu a pokračovat dále v básnickových literárních představách. Stanislav K. Neumann o něm tvrdil, že dozrává jako ovoce, vždy přesně ví, kdy dozrál v pravé míře. Wolker představoval klasika moderní poezie, který se nebál psát básně i o těch nejchudších vrstvách obyvatelstva:

*Pán Bůh jedenkrát přišel ke mně
jak žebrák s mošnou a holí.
Spal asi na seně,
vonělo z něho jak z červených polí, na prahu stanul a prosil.⁸*

Jaký by byl Jiří Wolker básník, kdyby se dožil šedesáti let? Stále by tvořil básně, které by byly oblíbené pro celé generace čtenářů? A co teprve jeho osobnost, dokázal by se usadit ve svém rodném městě, kde by našel svoji osudovou lásku? Nikdo z nás se už nedozví, jak by se Wolkerův vývoj ubíral dále, ale jedno je jisté, když žil, tak byl jedinečný, a když zemřel, stal se nepřekonaný proletářský básník. Není nutné hledat odpovědi na otázky, jež nikdy nemohou být zodpovězeny, ale mnohem důležitější je pracovat s odkazy, které po své smrti zanechal.

---

⁷ Vlašín, Š. *Jiří Wolker*. 2. vyd. Praha: Melantrich, 1980. s. 86.

⁸ Wolker, J. *Básně*. 1. vyd. Praha: Orbis, 1950. s. 40.

2.1 Prostějov v meziválečných letech

V další kapitole se v krátkosti přeneseme na místo, kde se slavný básník nejen narodil, ale kde se mimo jiné utvářela i jeho osobnost. Prostějov byl pro Jiřího Wolкера tím pravým domovem, ale nikdy ve svých básních konkrétně město nezmínil. Když Jiří tušil, že se jeho život chýlí ke konci, jeho jediným přáním bylo zemřít doma – v Prostějově.

Při historickém vymezení města Prostějov jsme vycházeli především z knih *Prostějov: dějiny města. 2⁹*, *Prostějov na starých pohlednicích¹⁰*. Od počátku první republiky byl Prostějov řazen k nejprůmyslovějším městům Moravy. Lidem byla nabídnuta práce v oblasti oděvního, potravinářského, obuvnického a strojírenského průmyslu. Významné postavení v průmyslovém odvětví měli *František Wichterle* a *František Kovářik*, kteří spojili své firmy a založili akciovou společnost Prostějovské továrny na stroje, jejíž výrobky nesly značku „*Wikov*“. Zajímavostí je, že František Kovářik byl vlivnou osobností i za hranicemi regionu, jelikož v době úřednické vlády byl zvolen ministrem veřejných prací.

V roce 1919 se konaly v Prostějově první volby, v nichž zvítězili sociální demokraté, a starostou města byl zvolen sociální demokrat Stanislav Manhard. Ve druhých volbách se dostali do popředí komunisté s celkovým počtem šesti mandátů. Tyto volby byly podle národní demokratické strany zfalšovány, a proto muselo dojít k jejich přezkoumání. Nakonec došlo k rozpuštění městského zastupitelstva a další obecní volby se konaly v roce 1924. Město Prostějov bylo dvakrát poctěno návštěvou tehdejšího československého prezidenta T. G. Masaryka, jednou v roce 1921 a podruhé v roce 1929. V té době zakládá František Kovářik fond, jehož vybraná peněžní sbírka bude určena k postavení památníku T. G. Masaryka. Výběrové řízení vedené Františkem Kovářikem vybralo akademického sochaře *Otakara Španiela z Prahy* a architekta *Františka Gahuru ze Zlína*. Zajímavostí je, že i když pomník byl dokončen už v roce 1938, k samotnému odhalení došlo až po druhé světové válce.

Město Prostějov je místo, kde kultura má své důležité postavení. Když se řekne *secese*, tak nás okamžitě napadne nádherná Kotěrova stavba *Národní dům*, který dodnes stojí na Vojáčkově náměstí. Právem je označován tento architektonický skvost za nejvýznamnější budovu města.

---

⁹ Bartoš, J. *Prostějov: dějiny města. 2.* 1. vyd. Prostějov: Město Prostějov, 1999. 263 s. ISBN 80-238-4511-X.

¹⁰ Kolář, V. *Prostějov na starých pohlednicích.* 1. vyd. Prostějov: Město Prostějov, 2002. 245 s. ISBN 80-238-9359-9.

Město bylo také velice aktivní v hudebním životě, jelikož vznikaly tradiční pěvecké sbory – mužský pod názvem Orlice a ženský se jménem Vlastimila. Po roce 1919 převzal tento pěvecký sbor Vladimír Ambros, který byl rovněž prostějovským rodákem a syn tehdejšího sbormistra Ezechiela Ambrose. Vladimír Ambros je také spojován s Jiřím Wolkerem, protože po jeho smrti nejen že zhudebnil jeho „Baladu o nenarozeném dítěti“, ale také řídil vystoupení mužského sboru Orlice při básnickové pohřbu v Prostějově dne 4. ledna 1924.

Prostějov byl dříve často označován jako Hanácký Jeruzalém. Značná část židovského obyvatelstva si vybrala Prostějov jako své sídlení město a právě z tohoto města pocházela řada významných židovských osobností, jako byl Moritz Steinschneider, zakladatel vědecké hebrejské bibliografie nebo německy píšící dramatik Max Zweig. Prostějovská kultura byla rozdělena do tří částí – německá, česká a židovská. Žurnalistická činnost tu byla rovněž na dobré úrovni, vycházely dvojjazyčné noviny – české a německé. Literáti měli ve městě své místo, byla to hospoda Pod Žudrem, která měla přezdívku „literární salon“.

2.2 Prostějov literární

Je celá spousta významných autorů, již se v Prostějově narodili a svým dílem byli s městem spojování. Pak je tu druhá skupina autorů, jež v Prostějově výrazně působili, ale narodili se a zemřeli jinde. Velice těžké je zařadit spisovatele *Petra Bezruče*, neboť v Prostějově se nenarodil, nežil a ani zde netvořil. Prostějov byl pouze pro něho místem, kde rád pobýval. Sedmdesátá léta byla zakladatelským obdobím prostějovského českého tisku, spojovaný je především se jménem *Josefa Vrly*. V Prostějově tvořili novináři – *Josef Boleslav Pecka*, spoluzakladatel Československé sociálně demokratické strany, žurnalista. Básník *František Josef Hlaváček*. Autor povídek, dramatik a divadelník *Josef Krapka Náhodský* zprostředkoval spolupráci s *Vojanem*, *Kvapilem*.

Mezi významné prostějovské literáty patřil *Jan Spáčil Žeranovský* (1857-1905). Tento spisovatel pocházel ze Žešova a jméno Žeranovský si přivlastnil podle ulice v Prostějově, kde bydlela jeho studentská láska. Chvilí pracoval jako novinář, ale nakonec skončil bohužel v ústavu pro choromyslné ve Štenberku. Vydal knihu próz „*Samó tihó*“ (1904) a posmrtně vyšla sbírka „*Výše a propasti*“ (1909).

Štěpán Kožušníček (1883-1949), používal pseudonym Waldemar Ethen. Byl to prostějovský rodák, který do literatury vstoupil verši „*Z hor a nížin*“ (1926). Mnohem větší význam pro literaturu mají básnickovy kritické studie „*Portréty a silhouety*“ (1. díl: 1926, 2. díl: 1932).

Jako dalšího zmíníme spolužáka Jiřího Wolкера na prostějovském gymnáziu, soudničkář, novinář, tvůrce literatury faktu – *František Gel* (1901-1972), vlastním jménem Feigel. Zvláště cenné jsou jeho relace z Norimberského procesu.

Nejvýraznějším prostějovským prozaikem byl *Edvard Valenta* (1901-1978). Velký přítel Jiřího Wolкера, spolu s ním redigoval v letech 1917-1918 Sborník českého studentstva na Moravě. Kniha „*Život samé psaní*“, která vyšla v roce 1970, se řadí k nejvýznamnějším dílům pro prostějovské čtenáře. Román „*Jdi za zeleným světlem*“ (1956) je nejzávažnější Valentovo dílo. Trochu v povzdálí stojí jeho román „*Kvas*“ (1947), který zachycuje několik generací Prostějova.

Na Jiřího Wolкера Prostějov nezapomíná ani dnes. Přímo v centru města je od 27. 7. 1945 po Jiřím Wolkerovi pojmenována ulice Wolkerova. V Prostějovském muzeu je věnována pamětní síň Jiřímu Wolkerovi, zde jsou vystaveny veškeré jeho památky, které městu darovala Zdena Wolkerová v roce 1950. Od roku 1957 je ve městě organizována recitační soutěž Wolkrův Prostějov. Tato recitační soutěž oslaví v letošním roce 55. výročí od svého založení.

3 RODINNÉ VZTAHY VE WOLKEROVĚ RODINĚ

Počátky rodiny Wolkerů sahají do hluboké minulosti. Zdena Wolkerová ve své knize *Jiří Wolker ve vzpomínkách své matky* uvádí tato fakta:

„V rodině Wolkerů, z nichž pochází básníkův otec Ferdinand, udržovala se verze, přecházející po několik pokolení, že rod svým původem pochází z Anglie. Psávali se WALCKER a byli prý tito dávní předkové angličtí horníci. Ve které oblasti však sídlili, nezůstalo v rodinné paměti uchováno.

Praotcové přišli – dle tohoto – podání – z Anglie do rýnské Falce v Německu, tu odtud pak kterýsi praděd asi v patnáctém století přišel až na Moravu, kde se trvale usídlili.

*V Prostějově je jméno Wolker zakořeněno od roku 1695 a je to jeden z nejstarších rodů prostějovských.*¹¹

V roce 1848 se narodil v Prostějově jako nejstarší syn Karel Wolker, dědeček Jiřího Wolkera. Zajímavostí je, že pocházel ze tří sourozenců, ale jediný on měl možnost studovat. V roce 1870 si vzal za manželku Františku Mrázkovou, dceru kožišníka Tomáše Mrázka. O tři roky později přišel na svět jejich první syn Ferdinand, otec Jiřího Wolkera. Wolkerovi měli celkem šest dětí, ale tři děti zemřely již v dětském věku. Karel Wolker byl velice přísný otec a často u svých dětí vzbuzoval strach. V matce naopak našly vždy útěchu a pochopení. Karel Wolker náhle zemřel v pouhých osmatřiceti letech po těžké nemoci a zanechal manželku s dětmi v nelehké situaci. Františka Wolkerová se musela chopit prodeje střížného zboží na náměstí v Prostějově, aby byla schopna uživit svoji rodinu. Po dvouletém smutku ji do života přišel nový muž, Jan Machner, rovněž prostějovský rodák, za kterého se v roce 1886 provdala.

Jiří Skládal, dědeček z matčiny strany se narodil z 31. 12. na 1. 1 roku 1849. Pocházel z malebné vesničky Přemyslovice, v oblasti Konice. Jehotec, Jan Skládal, byl dvakrát ženatý, s první ženou měl velice početnou rodinu, celkem deset dětí. Bohužel o svoji ženu přišel velmi brzy a zůstal sám s dětmi. V roce 1847 se po druhé oženil s Marianou Křupkovou, se kterou měl dva syny. Jedním z nich byl právě Jiří Skládal. Jelikož mu otec neodkázal žádný majetek, odešel nakonec bez finančních prostředků na učení do nedalekého Prostějova.

---

¹¹ Wolkerová, Z. *Jiří Wolker ve vzpomínkách své matky*. Praha: Československý spisovatel, 1951. s. 19.

V Prostějově se usadil a začal podnikat v uzenářství. V tuto dobu byl už ženatý s Anežkou Judasovou, dcerou podnikatele silničních staveb. V roce 1879 přišla na svět jejich prvorozená dcera Zdena, matka Jiřího Wolкера. Skládalovi měli dohromady čtyři děti. Na sklonku roku 1892 Skládalovi rozšířili svoji podnikatelskou činnost a začali podnikat i v oblasti palírnictví. Tento čin byl pro rodinu velice šťastným krokem, jejich jméno v Prostějově se stalo známým, protože ve své palírně začali vyrábět tzv. „pálenou režnou“¹². Jejich živnost byla známá i za hranicemi naší země a to díky poctivé výrobě, na kterou její otec velice dbal. Rodina Skládalová se několikrát stěhovala po prostějovských bytech, ale zásadní byla koupě vily „Bellevue“¹³ na Svatém Kopečku v roce 1895. Později místo, kde Jiří Wolker tvořil své básně a pravděpodobně i onemocněl tuberkulózou. Zdena Wolkerová ve své vzpomínkové knize popisuje počátky básníka na Svatém Kopečku takto: *„Snad tato krása – když vzešel čas – roznítla mladou chlapeckou duši z našeho rodu až k tvořivosti básnické. Snad zažehla jiskru, které pak zaplála v jasu výsostném... Zde od útlého dětství, v krajině tiché a svěcené, vyrůstal ten, kdo našeho rodu stal se nejkrásnější ozdobou! Aby krátkou životní drahou proletěl jako meteor, prudce a třpytivě, a aby osudově zapadl dřívě, než vydati mohl, co sliboval:*

Můj syn – básník Jiří Wolker!“¹⁴

Zůstává otázkou, jak vlastně došlo k osudovému setkání Zdeny Skládalové a Ferdinanda Wolкера? Na tuto otázku asi už nikdy nedostaneme odpověď.

V pouhých patnácti letech se Zdena Skládalová bezmezně zamilovala do Ferdinanda Wolкера. Ferdinandovi bylo v té době už dvacet jedna let a i přes všechny překážky se nehodlal Zdeny vzdát. Skládalovi odmítali sňatek jejich dcery s Ferdinandem, jelikož měli pro ni už vybraného ženicha, který se u Jiřího Skládala vyučil jako řezník a nechtěli připustit, aby se jejich dcera vdala za účetního peněžního ústavu. Zdena na příkaz svých rodičů odjela na určitou dobu do Prahy, aby zapoměla na svého milého, ale nic nepomohlo a po návratu v roce 1898 došlo k zásnubám. Rodiče Zdeny se nakonec s rozhodnutím své dcery smířili a snažili si najít cestu k jejímu muži. Ani Ferdinand nestál, již od začátku o nepřátelský vztah s rodiči své manželky, a proto se rozhodl změnit zaměstnání. *„Když však se Ferdinand Wolker vzdal svého poměrně skromně honorovaného místa záloženského účetního a přešel opět do železářského závodu firmy Jan Kovář, aby jej*

---

¹² Wolkerová, Z. *Jiří Wolker ve vzpomínkách své matky*. 2. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1951. s. 39.

¹³ Tamtéž, s. 42.

¹⁴ Tamtéž, s. 43.

do majitele převzal jako vlastní, ukázal mým rodičům pevnou vůli a odhodlanost, že se o svou nastávající miní starati dobře a poctivě. ¹⁵

6. června 1899 byl jejich vztah stvrzen sňatkem a 29. března 1900 se narodil jejich prvorozený syn Jiří. Zdena na tento nezapomenutelný okamžik vzpomíná takto: *„Když tento malý zázrak vložili do mé náruče, otevřely se jeho tmavé modré oči. Nebylo v nich ještě výrazu, ale upřely se na mne bez hnutí a dlouho, dlouho na mne hleděly... Dala jsem se do pláče – radostí, štěstím i nepoznanou dosud úzkostí: Zůstane mi mé dítě, neztratím je, neurve mi je zlý osud? Zavřel zas očka a usnul. Přišel na svět, prohlédl si svou mámu a byl s ní asi spokojen. Klidně spal dále...* ¹⁶

O tři roky později přišel na svět druhorozený syn Karel. O životě jejího syna Karla nemáme moc přesných informací, jelikož nikdy jeho matka nesepsala žádné jeho vzpomínky. Informace, které máme o jeho životě, jsou spíše jen útržky z dopisů a krátkých záznamů z deníku jeho bratra, jež nalezneme v archívu Prostějovského muzea. Zdena Wolkerová od počátku vkládala největší ambice do svého prvorozeného syna. Jiří měl po celou dobu studií výborné výsledky a kromě toho spoustu zálib, ke kterým ho podněcovala sama matka.

Situace rodiny Wolkerovy byla na velmi dobré úrovni, otec Ferdinand Wolker pracoval v Prostějově jako bankovní ředitel a rodina nikdy neměla o finanční prostředky nouzi. Je tedy zarážející, jak je možné, že jejich syn v době mládežnického skautského pobytu strádal, dokladem je tomu dopis adresovaný jeho matce ze dne 28. 7. 1916: Ale je tomu skutečně tak?

„Milá maminko!

Dnes jsem dostal Tvůj lístek, v kterém píšeš, že jsi nedostala ode mne ani lístku. Nevím, kdo komu má vyčítat. Já psal již od obdržení všech tří balíků třikrát Tobě i Karlovi, ale nedostal jsem od nikoho po 5 dní ani lístečku.

Jídlo mi úplně dnes došlo a jsem na holičkách. Všichni kolegové dostávají 2x týdně po balíku potravin a já již nedostal nic přes týden. Poněvadž mi není možno žít, jen tak, ač je to teď lepší s kuchyní, musím opravdu musím sahat do těch peněz, co jsi mi s sebou dala a bude-li to trvat ještě pár dní, nebudu mít ani groše. ¹⁷

Po přečtení rodinné korespondence může mít čtenář dojem, že Jiří Wolker byl svoji rodinou velice zanedbáván. Často se ve svých dopisech zmiňuje, že nemá peníze

---

¹⁵ Wolkerová, Z. *Jiří Wolker ve vzpomínkách své matky*. 2. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1951. s. 59.

¹⁶ Tamtéž, s. 67.

¹⁷ Wolker, J. *Těm, kterým patřím*. 1. vyd. Praha: Junák, 1997. s. 90

a neví, jak vyžije do dalšího týdne. Tyto dopisy jsou především z dob studií. Otázkou zůstává, zda opravdu Jiří strádal a žil v bídných podmínkách...

3.2 Karel Wolker

Je nelehké psát o bratrovi tak slavného básníka, jenž ho svoji slávou naprosto zastínil. Na druhou stranu i on si zaslouží naši pozornost, i když nebyl slavným spisovatelem, jako to bylo u bratří Čapků, tak i přesto si Karel našel svůj směr, a v tom vynikal. Naše pátrání je o to těžší, že o Karlovi nebyla nikdy napsána žádná kniha, ze které bychom dnes mohli čerpat. Musíme se spolehnout jen na pár záznamů ze vzpomínek jeho matky, osobní rodinou korespondenci a několik novinových článků, jež nám přibližují osobnost Karla Wolкера.

Karel Wolker přišel na svět 9. února 1903. Jeho matka ho vnímala vždy jako častými nemocemi postižené dítě, ať už to byl zápal plic nebo obyčejná chřipka. Podle ní se nikdy nemohl vyrovnat svému staršímu bratrovi, po zdravotní stránce. Je tedy paradoxem, že nakonec vše dopadlo jinak. Zdena Wolkerová měla určité pochybnosti o tom, že právě Karel je nositelem té strašné nemoci, která jí vzala oba její syny. *„Často se mi vtírá myšlenka, zda snad v Karlovi, mém druhém dítěti, nebyl zárodek strašné nemoci, která v jinošském věku zkosila oba mé syny. Zda choroby dýchacích orgánů, jimiž často trpěl v útlém věku, nebyly prapříčinou nákazy, vznesené do naší rodiny, v níž zlá tato nemoc nikdy dříve se neobjevila u žádného člena se strany mé, ani se strany manželovy.“*¹⁸

Vztah obou bratrů byl v dětství velice kamarádský, vždy si dokázali společně vyhrát a svá dětská léta rádi strávili u svých prarodičů na Svatém Kopečku. Karel navštěvoval místní lesy, kde vymýšlel bojové hry. Velmi ho bavily zbraně, již od dětství byl technicky zaměřen. Jiří v jednom ze svých deníkových zápisků ze dne 5. 7. 1908 si zaznamenal: *„V pondělí pojedeme na Sv. Kopeček, já s Karlem vlakem a maminka fůrou. Já se na Kopeček těším. Budem běhat v lese a skákat budeme v zahradě. Budem chodit do lesa na jahody... Budu chytati motýly pod kopcem a Karlík koníčky. Pak ho v noci pokoušou a ráno bude křičet, že ho to bolí... Budem si hrát v trávě s Karlem.“*¹⁹

Podle jeho matky byl Karel vždy velice vznětlivý a často měla s ním těžkou práci, aby ho dokázala uklidnit. *„Karel je takové líbezné děcko, lichotný jako malé kotě a vyžaduje velké něžnosti. Je však lehce vznětlivé povahy, snadno zlostný, takový rázem překypělý hrneček.“*

¹⁸ Wolkerová, Z. *Jiří Wolker ve vzpomínkách své matky*. 2. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1951. s. 74.

¹⁹ Dokoupilová, M. *Ve stínu slavného bratra*. Štafeta, 2003, č. 2, s. 20.

Když se dozlobí, zčervená jak ráče, žíly na spáncích mu naběhnou, skřípá zuby a co v ruce mám, tím mrští o zem. Musí a musí nějak ihned dát průchod své zlosti. To ve mne někdy budí obavu pro další jeho život – a nevím, kterak to potlačit. Když se nejvíce zlobí, snažím se pohlazením, pomazlením zkrotit jeho hněv. Vezmu ho za hlavičku a pohladím. Cítím, jak rázem krotí se v něm ta bouře, kdežto rozzlobím-li se sama a jdu na něj zhurta, zlobí se ještě víc. Vůbec s ním v laskavosti mnohem více docílím, než-li v tvrdé přísnosti... ²⁰

Karel si našel velkou zálibu ve fotografování. Velice rád fotil místa, která navštívil se svým otcem. V rodinném albu najdeme i fotografie z lovu, kde ho opět doprovázel otec a po určitou dobu se synovi stal lov velkým koníčkem.

Karel nastoupil do obecné školy v roce 1909, poté studoval Zemskou vyšší reálnou školu, již zde měl problémy se studiem a nakonec byl nucen školu předčasně ukončit. Vyučil se strojním zámečnickem v továrně Wichterle a Kovářik v Prostějově. Jeho snem bylo stát se vojenským letcem. Je to velmi paradoxní, že Karel měl takové ambice, protože když měl Jiří nastoupit na vojenskou službu, dělali jeho rodiče vše proto, aby se tak nestalo. Karel odešel do Přerova na průmyslovku a usadil se v kopřivnické Tatře, kde získal místo technického úředníka. Velice rád podnikal v zimě výlety do hor, jezdil tam především lyžovat. Při těchto aktivitách rád vše zdokumentoval pomocí svého fotografického přístroje. Byl také velkým milovníkem historie, což opět dokládají fotografie z let 1926-1932, na kterých jsou vyfotografovány zámky a hrady z blízkého okolí.

V posledním roce svého života, v červnu 1932, pobýval určitý čas v lázních Luhačovice, není nikde zaznamenáno, že by v tuto dobu věděl o své nemoci. Skutečnost byla taková, že 17. června 1932 zemřel na následky zákeřné nemoci – tuberkulózy, stejně jako jeho starší bratr. Jeden z jeho pracovních kolegů po jeho smrti napsal: *„Loučíme se s dobrým hochem. Vždy ochotným pomoci těm, kdož toho potřebovali, vždy pohotovým zastati se těch, jimž se dělá křivda, to vše samozřejmě a bez gesta. Bylo až překvapujícím, jak přísně spravedlivým dovedl býti k jiným i k sobě, zakrýváje při tom svoje citění zdánlivou nevšímavostí. Ač sám v životě nepoznal nedostatku, splynul záhy s okolím, v němž působil, tak dokonale, že naše starosti byly starostmi jeho, naše tužby jeho cílem. Zbožňoval vše krásné a zdravé. Založením střízlivý realista...* ²¹

---

²⁰ Tamtéž, s. 19.

²¹ Tamtéž, s. 29

3.2.1 Ve stínu slavného bratra

Není žádných pochyb o tom, že Karel žil ve stínu svého bratra. Jiří byl již od počátku tím milejším synem, který dělal vždy velkou radost svým rodičům. Byla řada oblastí, v nichž se se svým bratrem odlišovali, ale měli i společné zájmy. Spojovala je především láska k hudbě a malířství. V malířství měl Karel údajně větší nadání, ale Jiří každou jeho práci dokázal hned zpochybnit. Karel se často od svého bratra dočkal pohrdání a byl rovněž terčem jeho posměšků. Nejbližší vztah měli k sobě oba bratři v dětských letech, ale pak se jejich cesty značně rozcházely.

Je zarážející, že ani jeden z bratrů nechtěl tyto spory urovnat. Jiří byl vždy velice oblíbený ve společnosti svých přátel, ale ke svému bratrovi si nikdy cestu nenašel.

Zdena Wolkerová se ve svých vzpomínkách zmiňuje: *„Poměr mezi oběma bratry, Jiřím a Karlem, nebyl bohužel takový, jaký bych si v zájmu jich obou byla přála. Je podivno, že Jiří, který oceňoval přátelství a důvěru u svých kamarádů, nedbal o ně u svého bratra a sám je k němu neprojevoval. Naopak: skoro bych mohla doznati, že neměl Karla dosti rád, že se k němu stavěl příkře, někdy přímo nepřátelsky. Bývalo to mou velkou bolestí a nepomohly ani mé domluvy, činěné mu pro nedostatek jeho bratrské lásky.“*²²

Hledat důvody, proč se s bratrů stali nepřátelé je více než jasné. Jiří si myslel, že je ten starší a chytřejší a měl tendence svého mladšího bratra vychovávat, ale Karel jeho věčné moralizování nemohl snést. Jelikož oba byli rozdílných povah a jejich názory se v mnohém lišily, hádky byly u nich na denním pořádku. Jejich matka se tím velmi trápila, ale většinou dala zapravdu svému staršímu synovi, což se Karla samozřejmě vždy velmi dotklo.

Z psychologického hlediska na to můžeme nahlížet jako na jistou rivalitu mezi sourozenci. Tomáš Novák ve své knize Sourozenecké vztahy píše, že žárlivost mezi sourozenci je definována jako porucha rivality sourozenecké. Sourozeneckou rivalitu definuje takto: *„Klasifikace jako normální připouští mírnou rivalitu a výchovně zvladatelnou nechuť dělit se o něco. Pokud se tyto problémy objeví, lze je za chorobné považovat, pokud jsou nedoklonitelné vysvětlením. Mezi další kritéria patří projevy otevřeného nepřátelství a fyzické napadání. V patologické rovině se k negativním projevům vůči sourozenci přidávají*

---

²² Marek, P. *Jiří Wolker ve vzpomínkách současníků*. 1. vyd. Praha: MELANTRICH, 1990. s. 79.

i negativní projevy v rámci širšího spektra vztahů. Různé formy neposlušnosti, negativismu, difficulty, zhoršení školního prospěchu mají obvykle za úkol přilákat na dítě pozornost. ²³

Z psychologického hlediska je tedy naprosto pochopitelné Karlovo chování vůči Jiřímu. Jistá neposlušnost a nezvladatelnost a nepřátelské chování byl často mezi sourozenci na denním pořádku.

3.2 Zdena Wolkerová

Zdena Skládalová se narodila 4. ledna 1879. Zdena byla vychována svoji babičkou, ale později byla svěřena do péče jejich příbuzné. Jelikož oba rodiče museli tvrdě pracovat, aby uživili všechny čtyři děti, na výchovu neměla jejich matka čas. Zdena po čase více tíhla ke svoji „náhradní“ matce: *„Fanka - ‚kominářka‘ byla vpravdě mou skutečnou mámou. Veselá, výřečná, energická, neúnavně pracovitá, věděla si vždy a ve všem rady. Mne měla ovšem velmi ráda, byla jsem její ‚malá Zdenečka‘, na niž nedala dopustiti, ale kterou vyplatila třeba hotovými, když zasloužila, s níž však také probděla celé noci, když onemocněla, a kterou i po letech, jako stará žena nazývala stále ‚svou malou, jedinou Zdenečkou‘ – neboť vlastních dětí ve svém manželství neměla.* ²⁴

Zdena absolvovala tři třídy obecné školy v Prostějově a poté byla poslána do kláštera Školních sester v Přerově. Klášter byl pro rodiče jediným řešením, jelikož na výchovu svých dětí měli minimum času. V Přerově dokončila dva roky obecné školy. Její rodiče velice kladli důraz na to, aby uměla německý jazyk, proto byla vyslána na jeden rok do Šternberka, do kláštera řádových sester. Protože se rodiče nedočkali syna, chtěli najít alespoň pro Zdenu vhodného ženicha. Již od svých deseti let byla určena pro mladého muže Františka Navrátila. Zdena byla vždy velice poslušná a nikdy svým rodičům se nevzepřela. Pouze do té doby, než si měla vybrat svého budoucího manžela, rodiče měli s ní jasné plány, ale v tomto směru se jim Zdena neúprosně vzepřela. Když se Zdena provdala v roce 1899 za Ferdinanda Wolkera, nežila ve šťastném manželství, jelikož rodiče se se sňatkem nedokázali stále smířit. Velký zlom nastal po narození prvorozeného syna, který do jejich rodiny přinesl určité světlo a štěstí zároveň. Veškerá pozornost se zaměřila na něho a rodinné hádky byly zažehnány. Zdena se svým manželem žila po celou dobu u rodičů Skládalových. Ferdinand zanedlouho dostal

---

²³ Novotný, T. *Sourozenecké vztahy*. 1. vyd. Praha: GRADA, 2007. s. 56. ISBN 978-80-247-2057-3.

²⁴ Wolkerová, Z. *Jiří Wolker ve vzpomínkách své matky*. 2. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1951. s. 34.

výhodnou pracovní nabídku a rodina si koupila byt v centru města. Zdena v tu dobu žila pouze pro svého manžela a milovaného syna a vůbec neměla žádné nároky na vybavení domácnosti. Zdena, na rozdíl od své matky, chtěla být u výchovy svého syna, a tak tedy veškerá péče byla na ní. Zdena se ve svém synovi naprosto viděla, byla na něho pyšná ve všech směrech a rozplývala se nad ním v každém okamžiku. Čas rychle plynul a k velkému rodinnému štěstí Zdena o tři roky později porodila svého druhého syna, kterému dali jméno Karel.

Zdena Wolkerová se ráda účastnila různých spolkových organizací a s manželem pořádala recitační soutěže v Prostějově. Poezii milovala, stejně tak i její manžel. Jiřího první literární pokusy objevila jeho matka v psacím stolku a zpočátku netušila, že by tyto básně mohl napsat její syn.

Jiří se matce svěřoval i se svými prvními láskami. Zdena byla přímo úkolována svým synem, aby mu koupila pro jeho dívku dárek. Vždy v ní viděl určitý ideál ženy a její mateřská láska byla pro něho velmi důležitá. Svého otce spíše respektoval a neměl k němu nikdy tak láskyplný vztah. Vždy když něco potřeboval, ať to byly peníze, za dob studií v Praze, ve svých dopisech žádal matku, aby se přimluvila u otce. Zdena byla schopna pro svého syna udělat cokoli a nikdy mu nedokázala nic odeprít. Jiří ze svých prvních veršů věnoval své matce báseň:

MATIČKO...

*Matičko, - když jsi mě zrodila,
na co jsi myslila,
vždyť moje ruce, srdce a oči
po celý život to hádati budou,
- a nenaleznou?*

*Matičko, vidíš, chtěl bych jít
do jiter pro velkou lásku,
do zralých polední pro soucit,
do snědých večerů pro moudrost odevzdanou;
však zazpívá jitro, zapláče poledne, utichne večer
mi na uvítanou?*

*Matičko – dnes je všeho mi líto.
I ty jsi se nesmála; srdce tvé ví to.
A nejvíce líto mi rukou.
Myslím si, jak se as vzpínaly,
když pod твоjím srdcem se počaly,
pod jarním sluncem dva stromečky lysé.
Dnes jsou tak prázdné, - jen čas na nich vázne, -
matičko, matičko, nenaplní se?²⁵*

Nejtěžší chvíle prožívala Zdena samozřejmě v době, kdy Jiří pobýval v Tatranské Poljance. Svého syna doprovodila na léčebný pobyt 15. června 1923 s velkým přáním, aby došlo k zázračnému uzdravení. V tuto dobu už měl vysoké horečky a cesta byla pro něho velice náročná. Určitou dobu mohla Zdena se synem v sanatoriu zůstat, ale lékaři chtěli, aby Jiří zůstal v sanatoriu sám, a tak Zdena po patnácti dnech se vrací s těžkým srdcem zpět domů. *„Naše loučení bylo smutné. Jiří ležel v posteli, zchvácen nemocí a steskem. „Máti, běž – nemluv, nemluv – prosím tě!“ a podal mi ruku. Políbila jsem ho na čelo - - s očí mi padaly slzy. Snažila jsem se býti statečná – kvůli němu - - a rychle – rychle jsem vyšla z pokoje...“²⁶*

Jiřího zdravotní stav se na určitou dobu zlepšoval a všichni už viděli jeho uzdravení. Tuberkulóza je ale velice závažné infekční onemocnění a v době, kdy Jiří onemocněl, neměla medicína takové prostředky, aby ho dokázala zachránit. Na konci roku se den co den obávala Zdena každého dopisu od svého syna, aby nebyl dopisem posledním. Věděla, že jeho život se už chýlí ke konci, ale nikdy si to nechtěla plně přiznat. Pro Jiřího bylo velice těžké psát rodičům zprávu o svém zdravotním stavu, jeden z posledních dopisů od Jiřího zní takto:

*„Drahá maminko a tatínku,
jak rád bych Vám psal lepší zprávy, ale nemohu, je to se mnou pořád horší a nejrady bych přestal vůbec existovat, protože toto je peklo, které si nemůžete představit. Horečky, které jsou denně nejméně 2 x na 39, mě úplně zhubily. Nejsem schopen nejmenšího pohybu. Žaludek? Včera jsem k obědu sněd 3 lžičky polévky, - potom jsem vrhl 20 minut.“²⁷*

Tyto dopisy přiměly Zdenu k tomu, aby se za svým synem do sanatoria vydala. Už dál nedokázala číst to trápení a smutek, který Jiří popisoval ve svém psaní. Z její návštěvy byl Jiří

²⁵ Wolker, J. *Básně*. 1. vyd. Praha: Orbis, 1950. s. 31.

²⁶ Wolkerová, Z. *Jiří Wolker ve vzpomínkách své matky*. 2. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1951. s. 205.

²⁷ Wolker, J. *Tatranské listy*. 1. vyd. Poprad: Podtatranská knižnica, 2000. s. 94.

velice dojatý a šťastný zároveň. Jeho jediným přáním bylo odjet domů, ona samozřejmě dělala vše proto, aby synovo poslední přání splnila. Jiří začal ztrácet paměť a lékaři se s jeho zdravotním stavem už vůbec nevěděli rady. Po celou tu dobu byla Zdena u postele svého syna a s velkým trápením se dívala, jak se jí ztrácí před očima. V jedné ze svých světlých chvil řekl Jiří své matce krásná slova: *„Já jsem ti matičko, nikdy neřekl, jak tě mám rád, ale žádnou ženu na světě jsem neměl tak rád jako tebe. Měl jsem rád děvčátka, poznal jsem, co je láska k ženě, ale vždy jsem každou srovnával s tebou.*

AŽ SE UZDRAVÍM, NAPÍŠÍ O TOBĚ KNIHU A TAK TĚ OSLAVÍM, JAKO DOSUD ŽÁDNÝ BÁSNÍK SVOU MATKU NEOSLAVIL... ‘‘²⁸

Zdena se po dlouhých úvahách s lékaři rozhodla, že se svého syna pokusí převézt zpět do Prostějova. Jejich cesta byla naplánována na 30. 12. 1923, Zdenu doprovázela ošetřovatelka a s lékařkou a všechny se modlily, aby Jiří tu cestu přežil. V tu dobu panovala krutá zima a všichni měli obavu, aby nedošlo k podchlazení pacienta. Nakonec cestu Jiří zvládl a doma ho čekalo velké uvítání od přátel a známých. Zdena bránila všem, aby Jiřího navštívili, jelikož jeho stav byl tak špatný, že jakákoliv návštěva mu ještě přihoršila. Jednu návštěvu však povolila, jeho děvčeti.

„Návštěva nejmilejší, nejsmutnější: jeho děvčátko. Vstoupilo tiše a plaše do pokoje. Usedlo na kraj postele a vzalo ruce Jiřího do svých. „Jiří – Jiří – poznáváte mne?“

Pomalou se otevřely oči Jiřího. Šepot rtů na chvíli ustal, dlouze se podíval na skloněnou dívčí tvář nad sebou. Dvě párů očí se do sebe naposledy zahledělo - - vroucně a oddaně. A s jeho rtů těžce, smutně a sotva slyšitelně splynulo:

„Má – nič – ko!“

Jeho oči zas zavřely, hlava poklesla a zhluboka bolestně povzdychl. Poznal své děvčátko, oslovil je jménem - - co mu asi v tomto okamžiku prolétlo myslí?

Od této chvíle zůstal tichý – na nic vůkol sebe již nereagoval. ‘‘²⁹

Zdena už cítila, že ji syn pomalu opouští. Poslední dny proseděla s pláčem u jeho postele a byl to Jiří, který svoji matku uklidňoval. Následující den byl pro oba tím posledním.

„Sedla jsem zase k posteli Jiřího, nespustila již zrak s jeho tváře. Byla nezměnná, klidná, bez bolestných záchvěvů, zavřené oko vpadlo hloub, rty byly lehce pootevřeny. Srdce vynechávalo, jeho tep již sotva bylo lze postihnouti.

²⁸ Wolkerová, Z. *Jiří Wolker ve vzpomínkách své matky*. 2. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1951. s. 239.

²⁹ Tamtéž, s. 247.

Objala jsem jeho tváře – byl opět mým malým, maličkým děťátkem, které v mé náruči tichounce usíná - - a v zoufalé jistotě své duše – věděla – cítila jsem – že navždy – navždy - - -

Bez zápasu ,bez proměny – jako když se hodiny náhle zastaví - - ticho: Srdce Jiřího se zastavilo - - -

Venku na věžích s hodin radničních i s hodin kostelních hlasitými údery dopadalo devět hodin.

*JIRÍ WOLKER BYL MRTEV!*³⁰

Zdena Wolkerová ve svých úvahách často přemýšlela o tom, jaké by to bylo, kdyby zemřel Karel. Byla by to pro ni stejná bolest a tak moc by truchlila po svém synovi? Dokázal by Jiří svoji láskou utišit matčino trápení a ona by mohla zapomenout mnohem dříve? Karel byl velice chladný a nikdy nedokázal svoji matku utěšit.

Osud byl ke Zdeně velice krutý a za osm let později jí vzal i jejího druhého syna, který rovněž zemřel na tuberkulózu. Bolest v jejím srdci zůstala dokonce života a nikdy se s tím nedokázala vyrovnat. Své děti milovala, i když byly mezi nimi určité rozdíly. Zdena byla vždy velice aktivní žena a chtěla být vždy součástí společenských sešlostí ve svém rodném městě. Po smrti Jiřího nechtěla, aby jeho díla skončila v zapomnění a naopak měla neustálou snahu jeho literární činnost obnovovat. V archivu Prostějovského muzea je velká spousta dopisů, které psala Zdena Wolkerová celé řadě literátů. Ať to byl Karel Čapek, Marie Majerová, Jaroslav Seifert, Zdeněk Nejedlý, Stanislav K. Neumann a řada dalších. Velkým rodinným přítelem byl Konstantin Biebel, který jí pomáhal s vydáváním děl. Zdena vždy za Jiřího bojovala, i když po jeho smrti se vznesla celá řada kritik na jeho literární činnost, ona byla vždy přesvědčena o jeho literárních kvalitách.

---

³⁰ Tamtéž, s. 249.

4 RODINNÁ KORESPONDENCE

Ve Wolkerově korespondenci, jež čítá přes 600 dokumentů, můžeme sledovat osobní vývoj Wolkera jako mladého chlapce. V tuto dobu často psával svým rodičům ze Svatého Kopečku, kde pobýval u svých stařečků Skládalových. Jiří ve svých dopisech nikdy nic nepředstíral a psal rodičům své názory, tak jak si je myslel. Jeho názory byly přímé a neměnné. Z řady těchto dopisů lze vystopovat, jaká byla osobnost Jiřího Wolkera, jaký měl skutečný vztah se svými rodiči, bratrem, přáteli a později i děvčaty. Wolker velice miloval své rodiče, a proto když byl na cestách, vždy se snažil, alespoň pár řádků napsat. Rád ve svých dopisech popisuje krajinu a prostředí kolem sebe, kde zrovna pobývá, aby přiblížil svému adresátovi své osobní postřehy.

Zajímavostí je, že Jiří psal většinu svých dopisů odděleně matce a otcí. Dopisy věnované otcí jsou spíše formální a často s ním diskutuje o různých politických názorech a východiscích. Dopisy adresované jeho matce jsou hodně láskyplné a přátelské. Matku často vidí jako svého důvěrníka, a proto se jí svěřuje nejen se svými radostmi, ale strastmi. Jiří vždy věděl, že jeho matka je pro něho schopna čehokoliv, ale nikdy její slabosti nezneužil.

Velkým zlom nastal v době, kdy nastoupil na studia do Prahy. Jiří se musel hodně osamostatnit a závislost na rodičích byla minimální. Jediné, co je během týdne spojovalo, byla vzájemná korespondence. Jiří se v Praze seznámil s mnoha vlivnými lidmi, kteří se stali jeho přáteli. Postupně prochází vývojem, z mladého chlapce se stává dospělý muž. Má určité politické přesvědčení, se kterým seznamuje své rodiče a přibližuje jim určité myšlenky, ale jejich názor je pro něj v tuto chvíli nepodstatný. Jeho velké přesvědčení a zdravá mysl ho vedla kupředu a jeho odhodlání bylo pevné.

Korespondence z pražských studií adresována jeho rodičům je přerodem v jeho literární tvorbě. Poválečná doba, která panovala v naší zemi, ovlivnila i Jiřího Wolkera a on poté své postřehy a myšlenky vtiskl do svých básní. Jeho pozornost se zaměřovala na prostého člověka, kterého poté vykresloval ve svých sbírkách.

Největší počet dopisů se dochoval z roku 1923, kdy Jiří pobýval v sanatoriu v Tatranské Poljance. Byl to necelý rok, kdy byl Jiří odloučen od svých rodičů a dopisní papír bylo jediné, co je spojovalo. Tato doba byla pro Jiřího tou nejtěžší, jelikož byl daleko od své rodiny a přátel. Do poslední chvíle neztrácel naději a věřil ve své uzdravení. Měl spoustu

plánů, které chtěl uskutečnit. Měl velkou chuť žít, s nemocí bojoval do poslední chvíle, ale nakonec svůj boj prohrál.

KORESPONDENČNÍ LÍSTEK S DATEM

20. VIII. 1923, POLJANKA

„Drazí,

děkuji za pohledy z Olomouce. Nepsal jsem dlouho rot, že surová rýma mě přivázala znovu k posteli. Ležím už čtvrtý den a jsem rád, že to povoluje. Měl jsem zprvu strach, aby to nebyl nějaký zánět pohrudnice, který zde rádí. Proto jsem vyčkával a nechtěl Vás ani strašit. Teď už je dobře. Ale musím dávat pozor; počasí se tu rychle mění a člověk se nachladí, ani neví. Na Vaši zásilku čekám netrpělivě. Zvláště prádlo a med! S penězi asi týden ještě vystačím, ale nic víc. Na prospekt z toho Slezska jsem zvědav. Kde to vlastně leží? Jediná chyba je, že je to v Německu, kamž cestování dnes je značně ztíženo tamějšími nejistými poměry. Ostatně autoritou je Lubojacký. V září chci rozhodně domů. Guhr mě nebude chtít pustit a musím na něj nějak vyvrát. Těším se na domov strašně, zde mě už vše mrzí. Chodit dosud nesmím a ta rýma mi zase aspoň týden ubrala. Vážím 71 kg!“³¹

S pozdravem

Jiří

Pro Jiřího bylo velice těžké psát svým rodičům o svém zdravotním stavu. Byly chvíle, kdy se mu přitížilo, ale byly i dny, kdy se těšil na návrat domů. Vždy s velkým trápením se omlouval rodičům, že jim píše zase špatné zprávy o svém zdraví, ale svoji nemoc nemohl nikterak ovlivnit. Zajímavostí je, že převážná část dopisů, které byly adresovány rodičům, už nepíše každému zvlášť, ale jedná se pouze o jedno psaní. Spousta dopisů adresované do Tatranské Poljanky byla i od jeho známých a přátel. Vždy ho velice potěšila korespondence od jeho přítele A. M. Píšu a profesora Antonína Dokoupila. Jiří v této těžké době nic nepředstíral ani před svými přáteli, vždy napsal, co měl na srdci a jak moc trpěl v osamocení. V listopadu roku 1923 se jeho zdravotní stav natolik zhoršil, že nebyl schopen dopis napsat sám. I přesto chtěl, aby měli doma o něm zprávy, proto požádal jednu ze sociálních pracovnic v sanatoriu, aby dopisy psala za něho.

---

³¹ Wolker, Jiří. *Korespondence s rodiči*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1952. s. 156.

DOPIS MARIE TRNKOVÉ S DATEM

11. 11. 1923

„Ctěná paní,

protože psaní pana Jiřího unavuje, nabídla jsem se, že místo něho Vám sama napíšu. – Horečky denně kolem 5. hod. vystoupí na 39° nebo i nějakou desetinu výš. Na včerejšek (na sobotu) spal do 1 ½ hod. v noci, na dnešek (na neděli) pouze od 9-11 večer, ostatní noc probděl. Ani v sobotu, ani v neděli nevrhl. Pan Jiří uvažoval o svém pobytu zde a poprosil mě, abych Vám sdělila jeho názory. Soudí, že horečky poklesnou asi do vánoc. Léčení ve zdejším podnebí je prý velmi úspěšné v lednu a v únoru. Po vánocích léčil by se zde tak do polovice března. V druhé polovici března vrátil by se domů na duben a květen a v červnu mohl by snad použití nabídky paní Majerové a měsíc strávit v ozdravovně...“³²

Všichni věřili v jeho uzdravení, i on sám se do posledního dechu nevzdával. Měl tolik plánů, které chtěl v jistém čase uskutečnit. Stačil jeden den a jeho plány byly předčasně nedobrovolně ukončeny.

Rodinná korespondence je téma, které zůstává pro nás nadále otevřené, jelikož jsme v rámci své badatelské činnosti v Prostějovském muzeu našli určité nesrovnalosti v těchto dopisech. V tuto chvíli bychom nechtěli nějak blíže tyto informace přibližovat, ale musíme jen podotknout, že jsme zjistili, že originální dopisy, které jsou uloženy v archivu Prostějovského muzea, nejsou totožné s knižním vydáním Rodinné korespondence.

UKÁZKA:

DOPIS BÁSNÍKOVY MATKY S DATEM V PROSTĚJOVĚ V PONDĚLÍ 25. ŘÍJNA 1920

„Milý synáčku,

píši Ti, skoro den po dnu, poněvadž mám Ti leccos říci, Tvůj lístek dostala jsem dnes, ale to jsi asi balík ještě nedostal.

„Pramen“ Ti sem nedošel, ani honorář za básně. Že máš v „Cestě“ dvě básně, jsem viděla z obsahu v Národních listech a pamatuji se, které to jsou, z rukopisů, jak, jsi mi je kdysi dal

---

³² Wolker, Jiří. *Korespondence s rodiči*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1952. s. 219.

číst. Jakkpak jsi vyřídil tu věc s „Politikou“? Vytiskli Ti opravu? Trvej na tom a veď to do důsledku, je to darebáctví a podvod, který by měl být exemplárně potrestán. Zde se o tom také mluví. Vůbec je tu o Tebe nyní velký spor, který Ti musím napsati, abys věděl, na čem jsi. Prohlašuji Tě za patentovaného bolševika a M. sám doznal před tetou Libuškou, že Tě jen proto z kina vyštval, že tam bolševiky nepotřebuje, poněvadž prý jsi sváděl i jiné k opozici: že Tě sám viděl, jak prý jsi zúmyslně nehrál při představení apod. Já ovšem M. na jeho falešný pozdrav, když mne potká, sotva zmatelně děkuji, také to cítí a ví proč. Teta Libuška Tě ovšem velmi energicky vzala v ochranu, do M. se pustila. **Ty že nejsi žádný bolševik, že se v Praze stýkáš s Wichterlovými.** Bůh ví, kdo zde napískal, že prý vlastně v Praze ani nestuduješ; že prý jsi tam zaměstnán v redakci bolševického listu **a že pro Tebe je urážka, když Tě Michal z kina propustil a tu prý on říkal, že až přijedeš, že s Tebou bude mluvit a že v kině můžeš zase hrát. Nu zkrátka kočičuram kde jeden tvrdil a druhý popíral, jsi-li či nejsi bolševik. Zde totiž bolševik je mnohým lidem jako člověk morem nakažený. Je to tendence Naší demokracie, která bolševismu vypěstovala na strašlivou odrůdu vlastizrádství.**

A přitom táta hloupě přizvukuje, jak jsi pro Sokol ztracen. Ty že bohužel nebudeš, co on ... (Já v duchu říkám bohudík!) ...

Tož vidíš, synáčku, jak se lidé o Tebe starají. Já teď nikam nejdu, ke mně nikdo nepřijde, aby o Tobě mluvil a pronášel své kritické názory – a já o Tobě také, hochu, s nikým své nesdílím. Jsem s Tebou spokojena tak, jaký jsi. Jdeš svou cestou a poznáš sám, je-li správná nebo nikoliv. Jdi tak dále a dělej a jednej, jak sám za dobré uznáš.

Nechtěla bych sice, aby ses nějak veřejně angažoval politicky. Politika je na světě nejšpinavější řemeslo. Zůstaň si ve svých výšinách krásné poezie.

Bůh měl mě jistě velmi rád a chtěl mne odškodnit za všechno utrpení v životě, dal-li mi syna-básníka. Je to vzácný dar a já mu za to vděčím z nejpokornější své duše. Tomu poslání zůstaň věrný a Tvá duše, ta jemně a prozíravě cítící duše básníkova, sama Ti poví, kam se svým srdcem máš přiklonit. Bud' vždy na straně těch, jimž se děje křivda, zastávej se slabých, bud' spravedlivý a opravdový! Budeš mít mnoho nepřátel, ale těch nedbej! Slouží to často ke cti, mítí je.

Píšeš o vydání své první knihy. Snad je dobře, vyčkáš-li ještě, když Ti tak Vrba radí. Měl bys přece již jakousi pečeť uznání, kdybys byl vydán ve sbírce spisů ověřených tím, že se tam vydávají jen dobré věci. Ostatně mu pošli, co míníš, co a jak máš zařízeno, sleduji to s intenzitou a pomohu, jak budu moci, i finančně.

Tak a teď něco, co Tě jistě zarazí. Víš, že Eda zas hraje v kině? Dlouho to tedy v té solidaritě s Tebou nevydržel. Inu – za peníze možno dnes již kde koho koupiti. Však mu to

nesvědčí. Kamarád! A stařenk M. z toho má plno radosti – co si tam vydělá! Říkala mi dnes pí. Škraclová, že prý nemáte na bytě věci, že Vám je totiž vůbec nedávají. Je to pravda? Ty jsi ničeho nenapsal! Napiš mi hned, jak stravuješ. Míváš hlad? Napiš!! A to vysvědčení nemajetnosti Ti i tata vystavit nemůže, poněvadž prý by mu je na žádném úřadě nepotvrdili. Jak jsi s bytem spokojen? Kdybys věděl o něčem lepším i za 700 Kč, vyměň si to!

Ještě se vracím k tomu Tvému bolševictví. Píšeš, že do nového listu „Stráž lidu“ sem pošleš příspěvek. To bude boží dopuštění, raději si to nedělej! To by Tě již nadobro prokleli a mě s Tebou (tátu ne), ten to svaluje jenom na mě, že jsem Tě tak vychovala – jak jsem na to hrdá!!!) S tátou vůbec mám život stále těžší. Již spolu třetí týden vůbec nemluvíme... Jen ještě vydržet, než ty hochu budeš hotov, než Ty tak se vším nebudeš na něho odkázán, neboť on aby mě postihl i na Tobě by se dovedl mstít. Jen ještě Tobě dokud budu potřebna – to jediné je, co mě zde drží. Jinak tma za mnou i přede mnou.

Až budeš opět moci, piš – až budeš míti trochu pohody. Pracuješ se studenty na kolonii na Letné? Jak na to vůbec pohlížíš? „Národní Listy“ to vůbec jaksi moc považují za svou věc, tož k tomu mám jistou nedůvěru. Co je to za akce? – Měl by si některou neděli dopoledne zajet k Wilhelmovým do Vysočan. Moc rádi by to viděli, já jsem jim to slíbila – a měl bys dobrý oběd! Tož!! Krausovi přijedou do Prostějova na Vše Svaté, zajdi k nim a vkaž, zda něco budeš chtít. Budou u nás hosty, těšíme se na ně – tož at' mi o Tobě – hodně mohou povídat.

*Bud' sbohem, piš též stařečkům a na Svatý Kopeček, nezapomeň na ně! Nazdar, synáčku!*³³

Tvoje mama

(Pozn. Text, který je v dopise označen červeně, byl z dopisu záměrně vypuštěn).

Dopisy jsou záměrně upravovány a řada informací z obsahu je vypuštěna. Naším cílem v navazující diplomové práci bude srovnat originály a kopie dopisů a zveřejnit informace, které byly z dopisů záměrně vypuštěny.

---

³³ Srov. Wolker, J. *Korespondence s rodiči*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1952. s. 60-61., archiv Prostějovského muzea.

ZÁVĚR

Svoji práci jsem započala 13. 10. 2011 v Prostějovském muzeu, kde mi paní PhDr. Marie Dokoupilová umožnila badatelskou činnost. První týdny jsem hledala informace především v novinových článcích a časopisech, kde by byla jakákoliv zmínka nebo vzpomínka o Jiřím Wolkerovi. Zpočátku jsem měla psát svoji závěrečnou práci na téma *Jiří Wolker v dobových diskusích a reflexích*, proto se moje pozornost zaměřila především na vzpomínky, diskuse a kritiky po roce 1924. Informací na toto téma bylo nespočet v novinových článcích a časopisech, zvláště v časopisu Var byla spousta příspěvků o Jiřím Wolkerovi, ale tyto články pro dnešní dobu by nepřinesly nic nového. Moje pátrání pokračovalo tedy nadále. Jednoho dne jsem narazila na zajímavou informaci, že o Jiří Wolkerovi byl natočen dokument, v režii Lenky Cingrošové. Tato osoba, i když to možná neví, mi velmi pomohla v mém dalším pátrání, protože mě navedla tím správným směrem. Vyměnila jsem si s ní pár emailů, kde jsem jí nastínila celou moji situaci a ona byla z mé práce nadšená. Jelikož jsme obě stále zaneprázdněné a dělí nás také určitá kilometrová vzdálenost, k našemu osobnímu setkání zatím nedošlo. Přesto byla velice ochotná mi nějakým způsobem pomoci a dala mi pár tipů, na koho se obrátit. Zmínila se o muži, se kterým pracoval na dokumentu „Den se mi v ruku přelomil“. Tvrdila mi, že je studna informací o Jiřím Wolkerovi a to doslova. V tuto dobu jsem byla ráda za jakýkoliv další podnět, který by mě posunul o krok vpřed, proto jsem neváhala a kontaktovala jsem pana Slavotínka.

Naše první setkání bylo velice vypjaté, jelikož jsem měla pocit, že mi chce tu práci pouze shodit. Byla jsem velice nepříjemně překvapena z jeho názoru na moje téma, protože mi bylo řečeno, že téma je naprosto nevyhovující. Vím, že jsem mohla s tímto člověkem rozhovor ukončit ihned, ale já to neudělala. Naše druhá schůzka byla naplánována následující týden a já přicházela s velkými obavami, co bude následovat. Nakonec jsem byla příjemně překvapena, protože jsem zjistila, že mi chce svým způsobem pomoci. Neustále mi tvrdil, že bych měla své téma změnit, ale já s tím naprosto nesouhlasila, kvůli časové tísní, v níž jsem byla. Po několika hodinách diskuse mi nastínil určité své představy, jak by moje téma mělo vypadat, jsem musela přehodnotit svůj názor. Dal mi několik podnětů, podle kterých bych se měla řídit a já začala o tom přemýšlet.

Následující týden jsem svoji badatelskou činnost v muzeu značně přehodnotila a začala jsem zkoumat korespondenci rodiny Wolkerů. Má práce trvala dva měsíce a já postupně zjišťovala nová fakta, která doposud nikdo neprozkoumal. Začala jsem mít pocit, že moje práce není zbytečná a má nějaký smysl. Má badatelská práce v muzeu skončila

v únoru letošního roku. Já jsem ve svém pátrání pokračovala nadále a podařilo se mi kontaktovat i příbuznou rodiny Wolkerů. S ní jsem udělala zajímavý rozhovor. To byl můj poslední a zároveň velmi úspěšný počin, kterým jsem zakončila svoji práci v terénu.

V závěrečném slovu bychom rádi zhodnotili poznatky, ke kterým jsme v jednotlivých kapitolách došli. V závěru musíme vyslovit poděkování. Velký dík patří ženě, bez které by možná nikdy tato práce nevznikla, kdyby neuchovala pozůstalost svého syna a později ji nevěnovala Prostějovskému muzeu. Je to Zdena Wolkerová. I když tato žena byla po smrti svého syna velice často kritizována, někdy možná i právem, dnes je její práce velmi cennou záležitostí. Její dílo *Jiří Wolker ve vzpomínkách své matky* může být chápáno jako určité vyznání mateřské lásky k synovi, ale na druhou stranu její kniha je určitým vyobrazením jednoho rodu. Proto jí tímto posíláme dík. Dále se již budeme věnovat konkrétním částem předkládané práce.

Celou práci jsme rozdělili do čtyř kapitol a několika podkapitol.

V první kapitole jsme na úvod popsali poválečnou situaci v Československu a v Evropě, jaké poměry panovaly po 1. světové válce v českých zemích a jak moc byli postiženi obyvatelé všech společenských vrstev. Je velice důležité představit tehdejší stav společnosti, jelikož literatura často pracuje s aktuálními tématy. V druhé části jsme se zabývali *proletářskou poezií* a jejími počátky v české literatuře. Tento literární směr měl nelehké začátky, protože se v něm utvářely dvě generace spisovatelů s vyhraněnými názory.

Druhou kapitolu jsme věnovali osobnosti Jiřího Wolkera. Snažili jsme se popsat Jiřího Wolkera jako spisovatele, ale naším záměrem nebylo sepsat životopis. V krátkosti jsme se zmínili o Wolkerově literárním vývoji a hledání sebe samého. Snažili jsme se najít jistou propojenost Jiřího Wolkera s Prostějovem, zvláště co se týká politické angažovanosti. Ani Wolkerova literární činnost nezůstala v Prostějově zapomenuta. Každoročně se v tomto městě pořádá na počest Jiřího Wolkera recitační soutěž – Wolkrův Prostějov.

Popsat život jednoho rodu není vůbec jednoduché. Rodinné poměry jsme zpracovali ve třetí kapitole. Větší pozornost jsme zaměřili na dvě osoby – matku Zdenu Wolkerovou a bratra Karla Wolkera. Karel Wolker je z rodiny, podle našeho názoru, nejvíce opomíjená osobnost, proto jsme mu chtěli dát jistý prostor.

Velkým pomocníkem nám byla kniha *Jiří Wolker ve vzpomínkách své matky* (1951), jejíž autorka Zdena Wolkerová se zabývá nejen životem Jiřího Wolkeru. Kniha je rozdělena do čtyř kapitol. V prvním díle – VYŠEL Z NAŠEHO RODU jsme se zaměřili na rodinu otce i matky básníka, poté na samotné manžele Wolkerovy. Počátky tohoto rodu popisuje až do čtvrté generace před Jiřím Wolkrem. Druhý díl – PROBUZENÍ, je věnován Jiřím Wolkerovi, především jeho narození, dětství a prvním rokům studia na obecné škole. S velikou láskou popisuje každý nový krok v životě svého syna. Třetí díl je nazván – CESTOU ŽIVOTA. Studia na gymnáziu a později v Praze byla jistou Wolkerovou cestou života, jež pro něho velmi rychle skončila. Tato kapitola je doplněna i dopisy z rodinné korespondence, které velmi často psával Jiří svým rodičům. Z OSUDU RUKOU je název pro čtvrtou kapitolu. V této části autorka prožívala ty nejhrůznější chvíle ve svém životě, jelikož jí umíral její nejmilovanější syn. Zdena Wolkerová popisuje, jak převážela svého syna do sanatoria, a jak s těžkým srdcem ho musela opustit. Jejím jediným poutem mezi nimi byly dopisy, které jí Jiří psával velice často i na pokraji svých sil. Nejtěžší chvíle byly pro ni, když musela převézt svého syna zpět do Prostějova a když jí zemřel v náručí.

Poslední čtvrtá kapitola bakalářské práce nese název *Rodinná korespondence*. Tato část byla pro nás nejbližší, jelikož jsme pracovali přímo s osobní korespondencí Jiřího Wolkeru. Zjistili jsme, že dopisy, které psala Zdena Wolkerová svému synovi, jsou záměrně obsahově poupraveny. Jako důkaz přikládáme jednu ukázkou dopisu. Pro nás je tato kapitola otevřeným tématem, se kterým chceme nadále pracovat i v diplomové práci.

Materiály jsme zpracovávali především z archivních záznamů Prostějovského muzea, kde je většina dopisů uložena, a pro srovnání jsme pracovali s dvěma knihami *Dopisy I* (1984) a *Korespondence s rodiči* (1952), jejímž autorem je Jiří Wolker.

Doufáme, že předkládaná práce bude přínosem i pro ostatní čtenáře či studenty, které osobnost Jiřího Wolkeru oslovila a chtějí se dozvědět něco nového, co v běžných učebnicích nenaleznou.

POUŽITÁ LITERATURA

Avantgarda známá a neznámá, sv. 1. red. Š. Vlašín. 1. vyd. Praha: Svoboda, 1971. 763 s.

BARTOŠ, Josef. *Prostějov: dějiny města*. 2. 1. vyd. Prostějov: Město Prostějov, 1999. 263 s. ISBN 80-238-4511-X.

BLAHYNKA, Milan. *Proletářská poezie*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1981. 379 s.

BURIÁNEK, František. *Česká literatura první poloviny XX. století*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1981. 345 s.

HRAŠE, Jiří. *Prostě Prostějov: 40 let ve městě s poezií*. 1. vyd. Praha: IPOS, 1997. 106 s. ISBN 80-7068-101-2.

HRUŠKA, Václav. *Jiří Wolker – život a dílo*. 1. vyd. Prostějov: Muzeum Prostějovska, 1982. 16 s.

CHALOPUKA, Otakar. *Příruční slovník české literatury: od počátku do současnosti*. 2. vyd. Praha: Levné knihy, 2007. 1116 s. ISBN 978-80-7309-463-8.

KOLÁŘ, Václav. *Prostějov na starých pohlednicích*. 1. vyd. Prostějov: Město Prostějov, 2002. 245 s. ISBN 80-238-9359-9.

MAREK, Pavel. *Jiří Wolker ve vzpomínkách současníků*. 1. vyd. Praha: Melantrich, 1990. 248 s.

NOVÁK, Tomáš. *Sourozenecké vztahy*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. 123 s. ISBN 978-80-247-2057-3.

SOLDAN, Fedor. *Jiří Wolker*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1964. 164 s.

VALENTA, Edvard. *Život samé psaní*. 1. vyd. Praha: Symposium, 1970. 158 s.

VLAŠÍN, Štěpán. *Jiří Wolker*. 2. vyd. Praha: Melantrich, 1980. 348 s.

VLAŠÍN, Štěpán. *Slovník literární teorie*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1977. 471 s.

WOLKEROVÁ, Zdena. *Měli jsme dva psy*. 1. vyd. Praha: Václav Petr, 1946. 60 s.

WOLKEROVÁ, Zdena. *Jiří Wolker ve vzpomínkách své matky*. Praha: Československý spisovatel, 1951. 276 s.

WOLKER, Jiří. *Dnešek je jistě nesmírný zázrak*. 1. vyd. Praha: Protis, 2006. 134 s.

WOLKER, Jiří. *Těm, kterým patřím*. 1. vyd. Praha: Junák, 1997. 111 s.

WOLKER, Jiří. *Tatranské listy*. 1. vyd. Poprad: Podtatranská knižnica, 2000. 129 s.

WOLKER, Jiří. *Básně*. 1. vyd. Praha: Orbis, 1950. 228 s.

WOLKER, Jiří. *Dopisy*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1984. 755 s.

WOLKER, Jiří. *Korespondence s rodiči*. 1. vyd. Praha: Československý spisovatel, 1952. 291 s.

Noviny

DOKOUPILOVÁ, Marie. *Ve stínu slavného bratra*. Štafeta, 2003, č. 2, s. 18-29.

DOKOUPILOVÁ, Marie. „... já věřím a doufám vždy v lepší budoucnost!“. Střední Morava, 2007, roč. 13, č. 24, s. 99-115.

DOKOUPILOVÁ, Marie. *Žena, žena, žena*. Zpravodaj Muzea Prostějovska, 2004, č. 1-2, s. 78.

MAREK, Pavel. *Centenarium Zdeny Wolkerové*. Štafeta, 1979, č. 2, s. 17-19.

ŠEBELA, Ladislav. *O Zdeně Wolkerové, matce básníka Jiřího Wolkerá*. Prostějovský týdeník, 2002, roč. 12, č. 34, s. 9.

ŠEBELA, Ladislav. *Před padesáti lety zemřela Zdena Wolkerová*. Prostějovský týdeník, roč. 14, č. 57, s. 5.

ŠTOLBOVÁ, Jarmila. *Jiří Wolker – Zdena Wolkerová*. Kulturní zprávy, 2000, č. 3, s. 7-8.

INTERNETOVÉ ZDROJE

Autor neznámý. Rodina Wolkerova. *Muzeum Prostějovska* [online]. 2011 [cit. 2012-02-24] Dostupné z www: <http://www.muzeumpv.cz/assets/images/Rodina_Wolkerova_roku_1909.jpg>.

Autor neznámý. Jiří Wolker se svým bratrem. *Muzeum Prostějovska* [online]. 2011 [cit. 2012-02-24] Dostupné z www: <http://www.muzeumpv.cz/assets/images/Jioi_a_Karel_Wolkerovi_191102.jpg>.

Autor neznámý. Jiří Wolker se svoji matkou. *Muzeum Prostějovska* [online]. 2011 [cit. 2012-02-24] Dostupné z www: <http://www.muzeumpv.cz/assets/images/Jioi_s_matkou_v_kvitnu_190102.jpg>.

Autor neznámý. Vila na Svatém Kopečku. *Muzeum Prostějovska* [online]. 2011 [cit. 2012-02-24] Dostupné z www: <http://www.muzeumpv.cz/assets/images/Vila_Krasna_vyhliodka_na_Sv.jpg>.

Autor neznámý. Rukopis Jiřího Wolkerá. *Muzeum Prostějovska* [online]. 2011 [cit. 2012-02-24] Dostupné z www: <<http://www.muzeumpv.cz/assets/images/Koledy.jpg>>.

GÁBOROVÁ, Jana. *Program: Wolkrův Prostějov* [online]. 2011 [cit. 2012-02-24] Dostupné z www <http://www.mestopv.cz/images/gallery/news_rotator/wolkrak-hlavicka.jpg>.

PŘÍLOHY

SEZNAM PŘÍLOH

1. Wolkerovo rodné město – Prostějov (Vlastní archiv, 14. 10. 2011)
2. Wolkerův rodný dům (Vlastní archiv, 14. 10. 2011)
3. Rodina Wolkerova
(http://www.muzeumpv.cz/assets/images/Rodina_Wolkerova_roku_1909.jpg)
4. Jiří Wolker se svým bratrem
(http://www.muzeumpv.cz/assets/images/Jioi_a_Karel_Wolkerovi_191102.jpg)
5. Jiří Wolker se svoji matkou
(http://www.muzeumpv.cz/assets/images/Jioi_s_matkou_v_kvitnu_190102.jpg)
6. Vila na Svatém Kopečku
(http://www.muzeumpv.cz/assets/images/Vila_Krasna_vyhliodka_na_Sv.jpg)
7. Rukopis Jiří Wolker
(<http://www.muzeumpv.cz/assets/images/Koledy.jpg>)
8. Socha Jiřího Wolker v Prostějově (Vlastní archiv, 14. 10. 2011)
9. Busta Jiřího Wolker na jeho rodném domě (Vlastní archiv, 14. 10. 2011)
10. Pomník Jiřího Wolker (Vlastní archiv, 14. 10. 2011)
11. Wolkrův Prostějov
(http://www.mestopv.cz/images/gallery/news_rotator/wolkrak-hlavicka.jpg)
12. Osobní rozhovor (Vlastní archiv, 24. 2. 2012)

Příloha 1.

Wolkerovo rodné město - Prostějov

Příloha 2.

Wolkerův rodný dům

Příloha 3.

Rodina Wolkerova

Příloha 4.

Jiří Wolker se svým bratrem

Příloha 5.

Jiří Wolker se svoji matkou

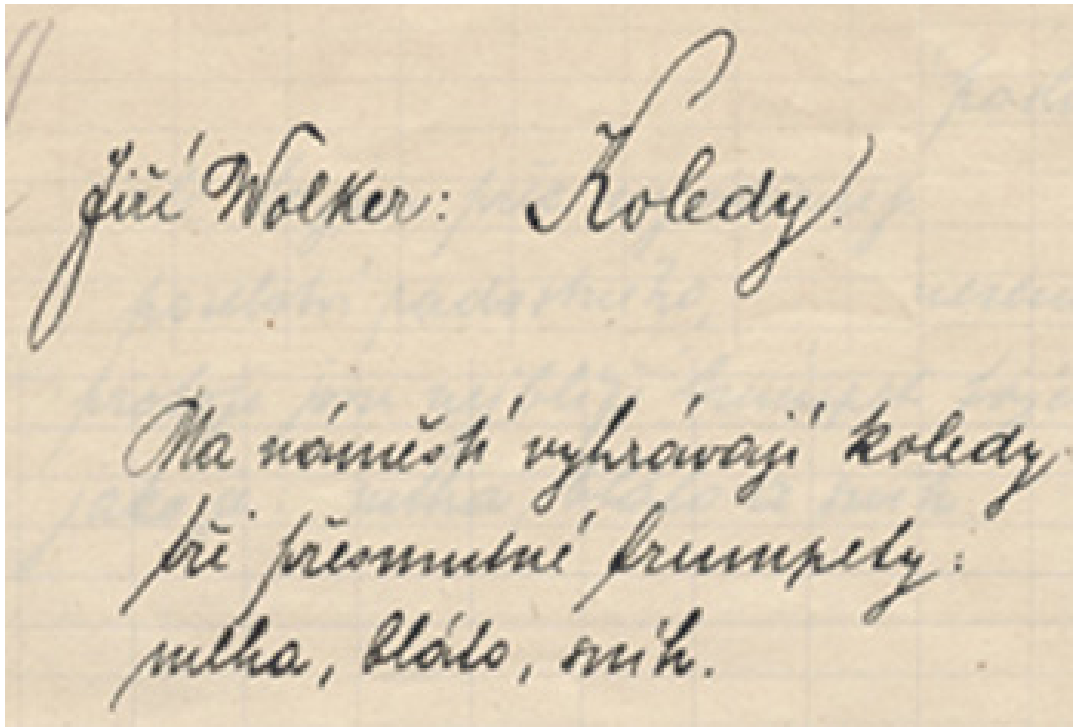
Příloha 6.

Vila na Svatém Kopečku

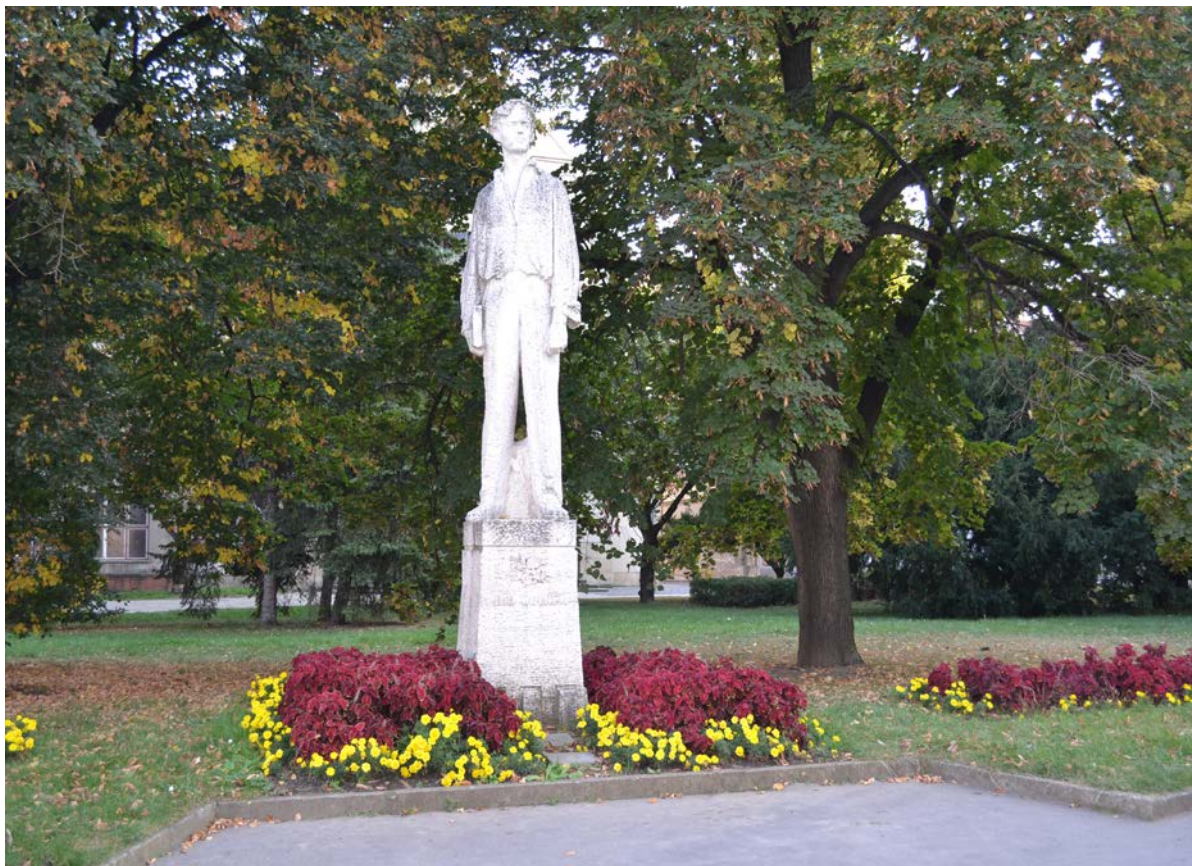
Příloha 7.

Rukopis Jiřího Wolкера

Příloha 8.

Socha Jiřího Wolкера v Prostějově

Příloha 9.

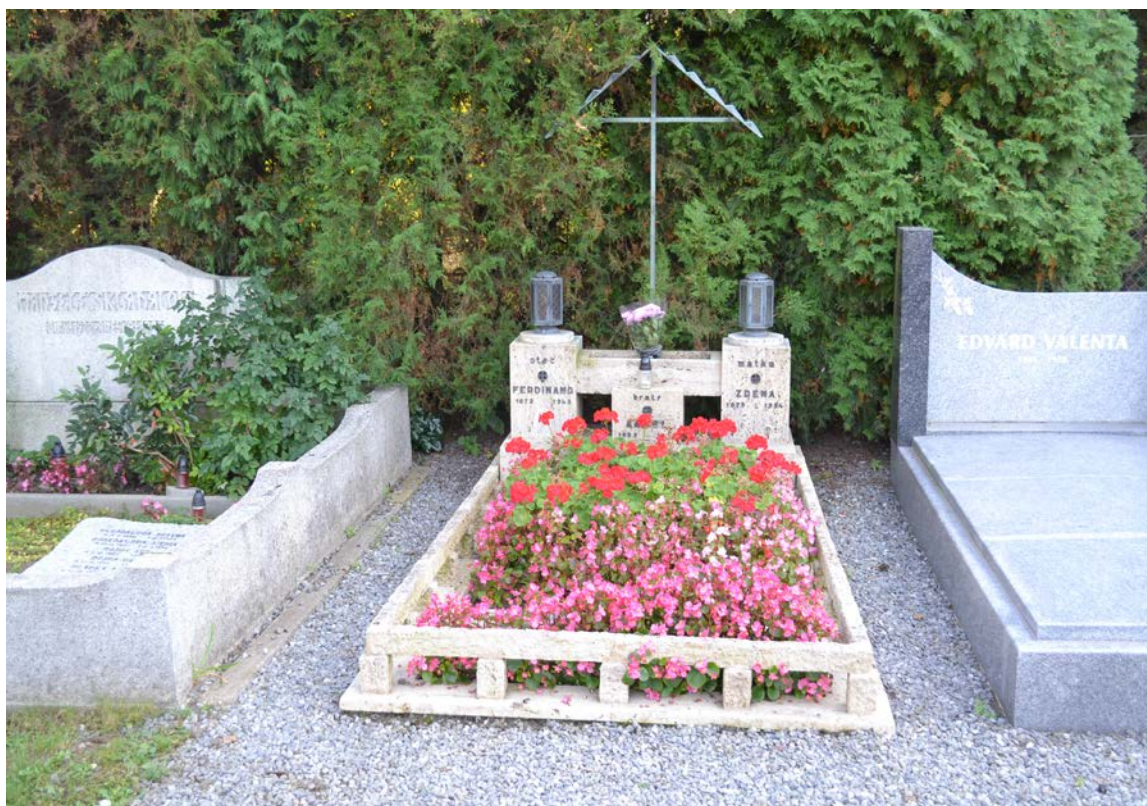
Busta Jiřího Wolкера na jeho rodném domě

Příloha 10.

Pomník Jiřího Wolкера

Příloha 12.

Osobní rozhovor

Osobně jsme měli čest, setkat se s přímou příbuznou z Wolkerovy rodiny, s paní Blankou Hlávkovou. Její maminka byla sestřenicí Jiřího Wolkera. I když tato žena neměla štěstí, aby se potkala s Jiřím Wolkerem. Narodila se o několik let později po smrti Jiřího. Řadu informací jí poskytla její matka a ona sama měla možnost několikrát být hostem v domě Zdeny a Ferdinanda Wolkerových. Uvedený rozhovor musíme brát s jistou rezervou, jelikož paní Jiřího sama osobně nezažila a informace má z druhé ruky...

Je pravda, že Zdena Wolkerová upřednostňovala Jiřího před Karlem?

Takto se to nedá říci. Jiří byl velice nadané dítě. Šlo mu opravdu vše, na co sáhl. Byl spíše směřován humanitně a ve škole měl rovněž velice dobré výsledky. Naproti tomu Karel ve škole byl nešťastný a škola ho vůbec nebavila. Odebíral se spíše technickým směrem, vyučil se strojním zámečnickem a odešel na průmyslovku do Přerova. Poté přešel do kopřivnické Tatry jako technický úředník, kde se velice rychle vypracoval!

Zdena viděla v Jiřím svoji chloubu, proto ráda ve společnosti upřednostňovala Jiřího, měla přece syna BÁSNÍKA.

Jaký byl vztah mezi Jiřím a Karlem, jak byste každého z nich charakterizovala?

Nemohu říci, že by žili ve velké sourozenecké lásce, ale měli se svým způsobem rádi a tolerovali se. Je samozřejmostí, že Karel vždy na Jiřího žárlil. Ale i on si vybudoval určité postavení mimo svůj domov a byl spokojen.

Jiří byl velice elegantní muž, nikdy nevyšel z domu v roztrhaném oblečení, potrpěl si na obleky a dokonce ani do lesa nešel jinak než v obleku. Jeho matka ho v tom samozřejmě ráda podporovala.

Karel si velice rád v dětství hrával spíše s děvčaty, ale velkou část dětství strávil spolu s jeho bratrem, bratranci a sestřenicemi u svých prarodičů na Svatém Kopečku.

Říká se, že Zdena Wolkerová ráda utrácela peníze za drahé šaty a žila v přepychu?

S tím musím nesouhlasit. Vžijte se do její situace, ona byla manželka ředitele banky a často ho musela doprovázet na společenská setkání. Na těchto večírcích se potkávala

se ženami bohatých milionářů, které měly vždy nádherné šaty, a její povinností bylo nezahanbit svého muže.

Jaký byl vztah mezi Ferdinandem a Zdenou Wolkerovými?

Ze začátku měli problémy se sňatkem, jelikož otec Zdeny nesouhlasil s tím, aby se vzali. Podle něho nebyl Ferdinand dost dobrý muž pro jeho dceru, protože jeho zaměstnání nebylo dostačující. Jakmile se vzali a Ferdinand dostal místo bankovního úředníka vše bylo zažehnáno.

Ferdinand se Zdenou se měli vždy velice rádi, i když jim zemřeli oba synové, vždy si rozuměli a vzájemně se podporovali. Ferdinand byl spíše zakřiknutý a rád zůstával doma, nerad se účastnil společenských akcí, měl rád svůj klid. Naopak Zdena byla velice aktivní žena, po smrti svých synů společnost druhých přímo vyhledávala.

Nebyla zato kritizována okolím?

To víte, že ano. Ale dovedete si vůbec představit, že přijdete o obě děti? Podle nich měla sedět doma a dívat se z okna. Ale to ona nikdy nedokázala, chtěla se vždy účastnit společenského dění v Prostějově.

Jaká byla finanční situace v rodině Wolkerů? Je pravda, že rodiče Jiřímu neposkytovali finanční prostředky, ať už to bylo v době skautských táborů anebo v Praze na studiích?

To je naprostý nesmysl. Jiří nikdy, ale opravdu nikdy, nezažil bídu ani hlad! Rodina obecně si stála v Prostějově na velice vysoké úrovni a byli vždy velmi uznáváni. Jejich vnitřní vybavení domu bylo vždy velice přepychové. Měla jsem tu čest, že jsem zdělila pár kousků porcelánu z rodiny Wolkerů a další drobnosti, které by teď měly velkou hodnotu.

Vždyť přece Jiřího otec byl bankovní ředitel a o peníze v rodině nebyla nikdy nouze. V době, kdy byl Jiří na skautském táboře, tak to zrovna byla doba 1. světové války, kdy bylo všeho naprostý nedostatek a potraviny nevyjímaje. Rodina Wolkerová byla určitě jedna z prvních rodin v Prostějově, která dostávala potraviny přednostně.

Ferdinand vždy chtěl, aby jeho synové si uvědomili hodnotu peněz, a proto dával Jiřímu vždy omezený finanční obnos na studia v Praze, aby se naučil s penězi dobře hospodařit, ale rozhodně nikdy netrpěl bídou a hladem! Jiří se chtěl pouze vyrovnat vyšší společnosti v Praze, konkrétně mám na mysli spisovatelům. Jejich večerní sedánky po kavárnách, kde často vedli polemiky na různá témata, ho, bohužel, vždy něco stály.

Mám to tedy chápat tak, že byl Ferdinand spíše přísným otcem?

Dalo by se to tak říci, vždyť sám Ferdinand pochází z velmi přísných rodinných poměrů. Již v mládí mu zemřel otec, který nad ním držel pevnou ruku. Byla mu umožněna studia, jako jedinému ze sourozenců, a on dokázal tuto příležitost využít. Jeho cílem bylo, aby vychoval ze svých synů poctivé lidi...

Je pravda, že Jiří byl častým návštěvníkem místních nevěstinců?

Je zarážející, kolik nepravd jsou lidi schopni napsat a tvrdit. Jiří se často rád stýkal se svými přáteli a dlouho do noci s nimi debatoval nad různými společenskými tématy. Jeho jistým rituálem bylo procházet se večerními prostějovskými uličkami, kde si urovnával své myšlenky a hledal další inspiraci pro své básně. Často při těchto procházkách potkával mladé dívky, které mu dávaly impuls k napsání nových básní. Určitě žil jako každý mladý muž, který je v rozpuku svého mládí, ale určitě nebyl pravidelným návštěvníkem místních nevěstinců.

Kde se vůbec Jiří nakazil tuberkulózou?

Jiří už od dětství trpěl častými nemocemi, takže jeho imunitní systém byl hodně oslaben. Jak už jsem říkala, často a rád navštěvoval své prarodiče na Svatém Kopečku, kde měl rovněž své kamarády. Upřednostňoval spíše své vrstevníky z nižších kruhů, jelikož vždy měl k nim blíže. Jedním z jeho kamarádů byl syn místního domácího krejčího a jeho otec měl v těle infekční onemocnění. Je tedy velmi pravděpodobné, že od něho se Jiří nakazil.

Jak byste charakterizovala rodinu Wolkerů?

Já jsem k nim velice ráda jezdila na prázdniny, protože oni vždy drželi velmi pohromadě. Každý rok v době letních prázdnin se celá rodina sjela na Svatý Kopeček, kde se svými dětmi prožívali nejhezčí chvíle v roce. Samozřejmě, že rodina Wolkerů byla neustále v Prostějově terčem pomluv a řada místních obyvatel jim záviděla jejich postavení a majetek, ale oni tomu nikdy nepřikládali velkou váhu a žili si po svém. ³⁴

---

³⁴ Osobní rozhovor, z 24. 2. 2012.

ANOTACE

Jméno a příjmení:	Tereza Kapecová
Katedra:	Katedra českého jazyka a literatury PdF UP Olomouc
Vedoucí práce:	Mgr. Daniel Jakubíček, Ph.D.
Rok obhajoby:	2012

Název práce:	Jiří Wolker v rodinné korespondenci
Název v angličtině:	George Wolker's in the family correspondence
Anotace práce:	Bakalářská práce představuje osobnost Jiřího Wolkera – významného básníka 20. století – zaměřuje se na důležitá fakta v rodinné Wolkerově korespondenci. Nejprve se zabývá proletářskou poezií a jejími důležitými představiteli. Poté stručně představuje osobnost Jiřího Wolkera a jeho rodné město - Prostějov. Hlavní část práce je věnována rodinným vztahům Na základě rozboru rodinné korespondence jsem se pokusila přiblížit vztah mezi rodiči a Jiřím Wolkerem. Součástí práce je rovněž život Zdeny Wolkerové a Karla Wolkera.
Klíčová slova:	Proletářská poezie, Jiří Wolker, Zdena Wolkerová, Karel Wolker, Ferdinand Wolker, korespondence, Prostějov.
Anotace v angličtině:	Bachelor thesis represents the personality of Jiri Wolker- major poet of 20th century- it is focusing at important facts in the family Wolker's correspondence. At first it deals with proletarian poetry and their important representatives. Afterwards it briefly represents the personality of Jiri Wolker and his birth town- Prostějov. The main part of my thesis is devoted to family's relationships. Based on analysis of family correspondence I tried to approach the relationship between Jiri Wolker and his parents. The part of the thesis also is the life of Zdena Wolker and Carl Wolker.
Klíčová slova v angličtině:	Proletarian poetry, Jiří Wolker, Zdena Wolkerová, Karel Wolker, Ferdinand Wolker, Correspondence, Prostějov.
Přílohy vázané v práci:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wolkerovo rodné město – Prostějov 2. Wolkerův rodný dům 3. Rodina Wolkerova

	<ol style="list-style-type: none"> 4. Jiří Wolker se svým bratrem 5. Jiří Wolker se svoji matkou 6. Vila na Svatém Kopečku 7. Rukopis Jiří Wolкера 8. Socha Jiřího Wolкера v Prostějově 9. Busta Jiřího Wolкера na jeho rodném domě 10. Pomník Jiřího Wolкера 11. Wolkrův Prostějov 12. Osobní rozhovor
Rozsah práce:	37 s., 14 s. obr. příloh
Jazyk práce:	česky